

Hava Seyrüseferinin Emniyeti İçin İşbirliğine Dair 13 Aralık 1960 Tarihli Uluslararası Hava Seyrüseferinin Emniyeti İçin Avrupa Teşkilatı (Eurocontrol) Sözleşmesini Değiştiren Protokole İlişkin Diplomatik Konferansın Nihai Senedinin; Eurocontrol Sözleşmesini Değiştirmek Üzere 12 Şubat 1981 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Protokol ile Eklerinin ve 12 Şubat 1981'de Brüksel'de İmzalanan Yol Ücretlerine İlişkin Çok Tarafli Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 6.12.1988 Sayı : 20011)

Kanun No.
3504

Kabul tarihi
30 . 11 . 1988

MADDE 1. — Hava Seyrüseferinin Emniyeti İçin İşbirliğine Dair 13 Aralık 1960 Tarihli, Uluslararası Hava Seyrüseferinin Emniyeti İçin Avrupa Teşkilatı (Eurocontrol) Sözleşmesini Değiştiren Protokole İlişkin Diplomatik Konferansın Nihai Senedinin; Eurocontrol Sözleşmesini Değiştirmek Üzere 12 Şubat 1981 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Protokol ile Eklerinin ve 12 Şubat 1981'de Brüksel'de imzalanan Yol Ücretlerine İlişkin Çok Tarafli Anlaşma'nın Onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Hava Seyrüseferinin Emniyeti için İşbirliğine Dair 13 Aralık 1960 tarihli Uluslararası Eurocontrol Sözleşmesini Değiştiren Protokole ilişkin Diplomatik Konferansın

NİHAİ SENEDİ

(Brüksel, 12 Şubat 1981)

Belçika Krallığı
Federal Almanya Cumhuriyeti,
Fransa Cumhuriyeti,
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı,
İrlanda,
Lüksemburg Büyük Dükalığı,
Hollanda Krallığı,
ve Portekiz Cumhuriyeti'nin
Tam Selâhiyetli Kanunî Temsilcileri,

13 Aralık 1960 tarihli Hava Seyrüseferinin Emniyeti için İşbirliğine Dair Eurocontrol Uluslararası Sözleşmesini değiştiren Protokolü kabul etmek amacıyla 12 Şubat 1981'de Brüksel'de toplanmış olup;

12 Şubat 1981'de imzaya açılan işbu Nihai Senedin Ek-1'inde yer alan Protokolü uygun görüp kabul etmişler; Yukarıda belirtilen Protokol ile değiştirilmiş olan hava Seyrüseferinin Emniyeti için İşbirliğine Dair Eurocontrol Uluslararası Sözleşmesinin hükümlerini pratik amaçlarla işbu Nihai Sened'e Ek-2 olarak ilâve etmeyi kararlaştırmışlardır.

Tam Selâhiyetli temsilciler yukarıdaki hususları tasdiklen işbu Nihai Sened'i imzalamışlardır.

1981 yılının 12 Şubatında, tek bir orijinal nüsha olarak Brüksel'de hazırlanmış olup, bu orijinal nüsha Belçika Krallığı hükümetinin arşivlerinde saklanacak ve bu orijinalin tasdikli kopyaları, Sözleşmeyi imzalayan diğer devletlere Belçika Hükümeti tarafından tevdi edilecektir.

Hava Seyrüseferinin Emniyeti için İşbirliği'ne Dair 13 Aralık 1960 tarihli Eurocontrol Uluslararası Sözleşmesini Değiştiren

PROTOKOL

Yüksek irtifadaki genel hava trafiğinin kontrolü için üye Devletler tarafından ortak olarak düzenlenmiş bir Avrupa sistemi oluşturulmasını öngören Hava Seyrüseferinin Emniyeti İçin İşbirliği'ne Dair 13 Aralık 1960 tarihli Eurocontrol Uluslararası Sözleşmesinin hava trafiğindeki gelişmeler dolayısıyla değiştirilmesi gerektiğini dikkate alan;

Hava trafik hizmetlerinin yürütülmesinde asgarî maliyetle azamî verim sağlamak amacıyla, hava trafik hizmetlerinin kullanıcılarıyla istişare halinde özellikle uzun vadeli ortak hedefler ve orta vadeli planlar oluşturmak suretiyle Eurocontrol'e dahil devletler arasında işbirliğinin sürdürülmesinin ve kuvvetlendirilmesinin arzulandığını göz önünde bulunduran;

Eurocontrol'e tevdi edilen görevlerin ifasına, özellikle trafik akışı idaresi ile olanlara, ilgi duyan diğer devletlerle işbirliğini kuvvetlendirmeyi ve genişletmeyi arzulayan;

Alakâ duyan devletlerin Eurocontrol'e üye olmasını teşvik etmeyi temenni eden;

Federal Almanya Cumhuriyeti,

Belçika Krallığı,

Fransa Cumhuriyeti,

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı,

İrlanda,

Lüksemburg Büyük Dükalığı,

Hollanda Krallığı,

Portekiz Cumhuriyeti.

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır.

MADDE I

6 Temmuz 1970 tarihinde Brüksel'de imzalanan İlâve Protokol ve daha sonra 21 Aralık 1978 tarihinde Brüksel'de imzalanan Protokol ile değişiklik yapılan 13 Aralık 1960 tarihli Hava Seyrüseferinin Emniyeti için İşbirliğine Dair Uluslararası Eurocontrol Sözleşmesi (Bu metinde bundan sonra kısaca "Sözleşme" diye tabir edilecektir) aşağıdaki maddelerde belirtildiği şekilde değiştirilmiştir.

MADDE II

Sözleşmenin 1 inci maddesi aşağıdaki ile değiştirilecektir.

"Madde 1

1. Âkit Taraflar, savunma için gerekli tedbirleri göz önüne alarak ve hava sahası kullanıcılarına isteneñ emniyet seviyesiyle uygunluk içinde azamî bir serbestlik sağlayarak, hava seyfüseferi konusundaki ortak faaliyetlerini geliştirmek ve bu konuda aralarındaki işbirliğini artırmak hususunda mutabık kalmışlardır. Buna uygun olarak şu konularda anlaşmışlardır;

a) Hava seyfüseferi alanında uzun dönemli amaçları tesis etmek, ve bu çerçevede hava trafik hizmet ve kolaylıkları için orta vadeli ortak bir plan hazırlamak;

b) Hava trafiğinin emniyetli, etkin ve hızlı bir şekilde akışı ile alâkalı hizmet ve kolaylıklarla ilgili araştırma ve geliştirme programları, usule ait tedbirler ve ileri meslekî eğitim konularında ortak planlar hazırlamak;

c) Hava trafiğinin düzenli ve emin bir şekilde akışını temin için gerekli tedbirleri almak ve düzenlemek,

d) Hava seyrüseferinin işleyişi, teknik ve malî yönleri hakkında ortak bir tecrübe fonu oluşturmak,

e) Hava sahasının en etkin bir şekilde kullanılmasını temin amacıyla uluslararası bir hava trafiği akış idare sistemi tesis ederek, hava trafiği akış idaresi ile ilgili bu ülkelerin faaliyetlerini koordine etmek,

2. Bu amaçla Taraflar, “Hava Seyrüseferinin Emniyeti İçin Avrupa Teşkilatı” adlı (Eurocontro) bir teşkilât kurmuş (bundan sonra kısaca “Teşkilât” diye adlandırılacaktır) olup, bu teşkilât ulusal sivil ve askeri yetkililerle işbirliği içinde hareket edecektir. Teşkilât, iki organdan mütkeşekkil olacaktır :

— Hava Seyrüsefer Güvenliği Daimi Komisyonu -bu metinde kısaca “Komisyon” diye adlandırılacaktır- Teşkilâtın genel politikasını oluşturmaktan mesul olan organdır,

— Hava Seyrüseferi Emniyeti Ajansı, bu metinde kısaca “Ajans” olarak adlandırılacaktır. Ajansın Statüsü işbu Sözleşmenin Ek-1’inde yer almaktadır. Ajans, mevcut Sözleşme metninde kendisine verilen görevlerin veya komisyon tarafından sözleşmenin icrasından dolayı kendisine verilen görevlerin yürütülmesinden sorumlu olan organdır.

3. Teşkilâtın merkezi Brüksel’de olacaktır.

MADDE III

Sözleşmenin ikinci maddesi iptal edilecektir. Sözleşmenin 6 ncı maddesi 2 nci madde olacak ve metni şöyle olacaktır.

“Madde 2

1. Teşkilât aşağıdaki görevleri üstlenecektir.

a) Hava trafiğinin gelecekteki ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaçları karşılamak için gerekli yeni teknikleri araştırmak ve çözümlenmek,

b) Hava seyrüseferi konusunda uzun vadeli ortak amaçları geliştirmek ve adapte etmek,

c) Millî özellikteki orta vadeli planları koordine edip hava trafik hizmetleri ve kolaylıklarıyla alâkalı olarak, yukarıda (b) kısmında değinilen uzun vadeli amaçlar çerçevesinde, orta vadeli ortak bir plân hazırlamak,

d) Hava seyrüseferi ile ilgili yer ve uçak sistemleri ile hava trafiği hizmetleri personelinin meslekî eğitimi için ortak politikaları teşvik etmek;

e) Hava seyrüseferi ile alâkalı maliyet etkinliğini ve verimini iyileştirmek için gerekli tedbirleri incelemek ve teşvik etmek;

f) Hava seyrüseferi ile alâkalı incelemeleri, deneyleri ve çalışmalarını teşvik etmek ve yürütmek; hava seyrüseferi konusunda Âkit Tarafların yapmış olduğu inceleme, deney ve çalışmaların neticelerini toplamak ve yayınlamak,

g) Hava seyrüseferi konusunda üye tarafların yürütmekte olduğu araştırma ve geliştirme programlarını koordine etmek,

h) Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı ve sivil havacılıkla ilgilenen diğer uluslararası kuruluşlarca araştırılmakta olan hava seyrüseferi konusuyla ilgili meseleleri incelemek,

i) Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtına sunulacak olan bölgesel hava seyrüseferi planlarına ait değişiklikleri incelemek,

j) Madde 1. 1 (c)'nin ifasında üzerine verilebilecek diğer görevleri yerine getirmek,

k) Âkit Taraflara veya konuyla ilgilenen üye olmayan devletlere uluslararası hava trafiği, akış idaresi sistemleri, kuruluşu vü işletilmesi konusunda yardım etmek,

l) Yol ücretlerine ilişkin Çok Taraflı Anlaşma uyarınca hava seyrüseferi hizmetlerini kullananlardan alınması gereken ücretleri, Âkit Taraflar adına veya bu anlaşmaya tarafolan üye olmayan devletler adına tespit ve tahsil etmek,

Bu gibi görevlerin yürütülmesi için işbirliği yapmak isteyen üye olmayan devletlerle teşkilât arasında özel bir anlaşma yapılabilir.

2. Âkit Taraflardan birinin veya birden fazlasının talebi üzerine aşağıdaki görevler teşkilâta verilebilir;

a) Hava trafiği hizmet ve kolaylıklarının dizaynı ve donatımı gibi özel amaçlı hava-seyrüseferi konularında bu gibi taraflara yardım etmek,

b) Bu taraflar namına kısmî veya bütün bir hava trafik hizmeti sağlamak veya işletmek,

c) Bu taraflara, yol ücretlerine ilişkin Çok Taraflı Anlaşma ile belirlenmiş olan ve hava seyrüseferi hizmetlerini kullananlardan hacz edilmesi gereken ücretlerin hesaplanmasında ve tahsil edilmesinde yardımcı olmak,

Bu tip görevlerin ifası, her bir durumda, Teşkilât ile alakalı Taraflar arasında yapılacak özel bir anlaşmayla yürütülecektir.

3. Bir veya birden fazla sayıdaki üye olmayan devletin ricası üzerine teşkilâta şu görevler tevdi edilebilir;

a) Bu devletlere hava seyrüseferi hizmetleri ve cihazlarının plânlanması ve temini hususunda ve hava trafiği akış idaresi hususunda yardımcı olmak,

b) Yol ücretlerine ilişkin Çok Taraflı Anlaşma kapsamına girmeyen ve bu devletlerce hava seyrüsefer hizmetlerini kullananlar üzerine tahakkuk ettirilen borçların hesaplanmasında ve tahsilinde bu devletlere yardım etmek.

Bu tip görevlerin ifası, her bir durumda, Teşkilât ile alâkalı devletler arasında yapılacak özel bir anlaşmayla yürütülecektir."

MADDE IV

Sözleşmenin 3 ve 3/no'lu maddeleri yeni madde üç halinde birleştirilecek ve yeni metin şöyle olacaktır :

MADDE 3

1. Mevcut Sözleşme, Ek-2'de listesi verilen Uçuş Malûmat Bölgelerindeki hava trafiğinin hava seyrüsefer hizmetlerine ve bununla alâkalı yaklaşma ve havaalanı hizmetlerine uygulanacaktır.

2. Ek-2'de verilen Uçuş Malumat Bölgeleri listesinde herhangi bir düzeltme yapmak isteyen bir Âkit Tarafın bu isteği, eğer isteğin yerine getirilmesi Sözleşme kapsamına giren hava sahasının toplam sınırlarında bir değişiklik meydana getirecekse, Komisyonun tam bir oybirliğiyle bu konuda anlaşmasına tabi olacaktır. Bahsedilen tipte bir değişikliğe yol açmayan düzeltmeler ise, alakalı üye tarafca Teşkilâta bildirilecektir.

3. Bu Sözleşmenin amaçları dolayısıyla "hava trafiği" deyimi, sivil uçaklar ile Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtının usullerine uyan askerî, gümrük ve polis uçaklarını kapsar.

MADDE IV

Sözleşmenin 5 inci maddesi şununla değiştirilecektir :

Madde 5

1. Komisyon, Âkit Tarafların Temsilcilerinden oluşacaktır. Âkit Tarafların her birisi, özellikle sivil havacılık ve millî savunma amaçlarının her ikisinin de temsil edilmesini sağlamak amacıyla birkaç delege ataması yapabilir; ancak delegeler sadece bir tek oy hakkına sahip olacaktır.

2. Madde 2.1 (1)'in amaçları bakımından Komisyon, Yol Ücretlerine İlişkin Çok Taraflı Anlaşmaya taraf olan Teşkilâta üye olmayan devletleri de içine alacak şekilde genişletilecektir. Bu şekilde genişletilen Komisyon, sözkonusu anlaşmanın hükümlerine uygun kararlar alacaktır.

3. Teşkilât ile üye olmayan devletler arasında madde 2.1'e göre yapılmış özellikle hava trafiği akış yönetimi konusundaki diğer anlaşmalarda bu hususta hüküm mevcut ise, Komisyon genişletilecek ve bu anlaşmalardaki hükümlere uygun kararlar alacaktır.

MADDE VI

Sözleşmenin 7 nci maddesi 6 ncı madde olacak ve metin şöyle olacaktır :

Madde 6

1. Madde 2.1'de Teşkilâta verilen görevlerin yerine getirilmesinde Komisyon aşağıdaki tedbirleri alacaktır :

a) Âkit Taraflarla alakalı olarak :

— Madde 2.1 (b) ve (c) de temas edilen hallerde,

— Komisyon, Âkit Tarafların ortak bir hareket tarzı içine girmelerinin kaçınılmaz olduğuna kanaat getirdiği takdirde 2.1 (a) ve (d) ile (k) arasındaki paragraflarda belirtilen hallerde; Âkit Taraflara bir tavsiyede bulunabilir.

b) Ajans ile alakalı olarak;

— Senelik iş programını, bütçeyi, faaliyet raporunu ve madde 2.1'de belirtilen görevlerin yapılması için Ajans tarafından kendisine sunulacak olan gelecek bir kaç senelik çalışma ve yatırım programlarını onaylayacaktır. Ajansa verilen görevlerin yapılmasını teminen lüzumlu gördükçe, Ajansa direktifler verecektir.

— Mevcut Sözleşme ve Ajans Statüsünün kendisine tanıdığı idarî yetkileri kullanarak gerekli bütün tedbirleri alacaktır.

— Ajansa bütçeyi yönetmesi konusunda yetki verecektir.

2. Komisyon, ilâve olarak;

a) Ajans Statüsü ile ilgili 7.2 ve 19.3 maddelerine göre alınması gerekli tedbirleri, personel yönetmeliklerini ve malî yönetmelikleri onaylayacaktır.

b) Ajans Statüsünün 22.1 maddesine göre, kontrol heyetinin üyelerini 5 senelik bir süre için atayacaktır.

3. Komisyon Madde 2'de bahsedilen özel anlaşmalara ilişkin müzakereleri başlatması için Ajansa yetki verecek ve Ajans tarafından müzakere edilen bu anlaşmaları onaylayacaktır.

4. 31 inci maddede belirtilen hakem mahkemesi nezdinde Teşkilât adına Komisyon tarafından dava açılabilir.

MADDE VII

Sözleşmenin 8 inci maddesi madde 7 olacak ve metin şu şekilde olacaktır.

“Madde 7

1. Kararlar, Komisyondaki Âkit Tarafların oybirliğiyle alınacak ve Âkit Taraflar üzerinde bağlayıcı olacaktır. Fakat, Âkit Taraflardan biri, madde 2.1 (b) ve (c) de bahsedilen konulardan biriyle ilgili olarak behemahal gözetilmesi gereken millî menfaatlerinin kendisini oybirliğiyle karar almaktan alıkoyduğunu belirtmesi halinde; bu oy kullanmaktan çekinmeye sebep olan hususların Komisyona bildirilmesi kaydıyla, bu karara iştirak etmeyebilir. Komisyona yapılacak böyle bir bildirim takip eden 6 ay içinde, Komisyon ya ilk kararını gözden geçirecek veya bu oy kullanmamaya sebep olan hususla ilgili olarak bazı sınırlama veya şartların uygulamaya konmasına karar verecektir. Komisyon her iki halde de Âkit Tarafların oybirliğiyle karar almak zorundadır.

2. Komisyon, madde 6.2 (a), 6.3 ve 11.3'de bahsedilen tedbirler hususunda oybirliği ile karar alacaktır.

3. Başka türlü beyan edilmedikçe madde 6.1 (b) ve 6.4'de belirtilen hallerdeki tedbir ve direktifler Komisyondaki oyların çoğunluğunu gerektirecektir. Çoğunluk tabiri şöyle anlaşılmalıdır :

— Bu oylar, aşağıda Madde 8'de belirtilen ağırlıklara tabi olacaktır.

— Bu oylar, oy kullanan üye tarafların çoğunluğunu temsil edecektir.

4. Madde 6.2 (b) de bahsedilen tedbirler, yukarıdaki paragraf 1'e uygun olarak Komisyon tarafından alınacak, ancak paragraf 1'e uygun olarak hesaplanan çoğunluk, kullanılan ağırlıklı oyların % 70'inden az olmayacaktır.

5. Komisyonun tavsiyeleri, Âkit Tarafların çoğunluğunun oyunu gerektirecektir.”

MADDE VIII

Sözleşmenin 9 uncu maddesi, madde 8 olacak ve metin şu şekilde olacaktır :

3504

30 . 11 . 1988

1. Madde 7'de bahsedilen ağırlık, aşağıdaki tabloya uygun olarak belirlenecektir.

Bütün Âkit Tarafların toplam yıllık katkılarının yüzdesi olarak bir üye tarafın yıllık katkı nispeti

	<u>Oy sayısı</u>
% 1'den az	1
% 1 ile % 2'den az	2
% 2 ile % 3'den az	3
% 3 ile % 4 1/2'den az	4
% 4 1/2 ile % 6'dan az	5
% 6 ile % 7 1/2'den az	6
% 7 1/2 ile % 9'dan az	7
% 9 ile % 11'den az	8
% 11 ile % 13'den az	9
% 13 ile % 15'den az	10
% 15 ile % 18'den az	11
% 18 ile % 21'den az	12
% 21 ile % 24'den az	13
% 24 ile % 27'den az	14
% 27 ile % 30'den az	15
% 30 ile	16

2. Oy sayısı başlangıç olarak, 1981'de Bürksel'de imzaya açılan protokolün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yukarıdaki tablodan istifade ile ve Âkit Tarafların Teşkilâtın bütçesine yapacakları yıllık katkının tespitinde kullanılan Ajans statüsününün 19 uncu maddesindeki kurala uygun olarak tespit edilecektir.

3. Bir devletin Teşkilâta dahil olması halinde, üye tarafların oyları aynı usulde yeniden tespit edilecektir.

4. Oy sayıları yukarıdaki esaslar dahilinde her sene yeniden hesaplanacaktır.

MADDE IX

Sözleşmenin 10 ve 11 inci maddeleri sırayla madde 9 ve madde 10 olacaktır.

MADDE X

Sözleşmenin 12 nci maddesi madde 11 olacak ve metni şöyle olacaktır.

“Madde 11

1. Komisyon Teşkilâtın amaçlarının gerçekleştirilmesi için uygun devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla munasebetler yürütecektir.

2. Komisyon madde 6.3 ve 13'de belirtilen hükümler saklı kalmak kaydıyla, Teşkilâtın Madde 2'de belirtilen görevlerini yerine getirmesi için gerekli olan anlaşmaları uluslararası kuruluşlar, Âkit Taraflar veya diğer devletlerle yürütüp neticelendirmek hususunda, özellikle tek başına yetkili kılınacaktır.

3. Ajansın teklifi üzerine Komisyon, madde 2’de bahsedilen görevlerin yerine getirilmesi için gerekli anlaşmaları başlatmak ve neticeye bağlamak hususundaki kararları Ajansa terkedebilir.”

MADDE XI

Sözleşmeye yeni bir 12 nci madde ilâve edilecek ve metni şöyle olacaktır;

Madde 12

Teşkilât ile bir veya birden fazla Âkit Taraf arasındaki veya bir veya birden fazla üye olmayan devlet arasındaki veya uluslararası bir kuruluş arasındaki madde 2’de bahsedilen görevlerle alâkalı anlaşmalar; tarafların karşılıklı görevlerini, haklarını ve mecburiyetlerini, malî düzenlemelerle birlikte kayda bağlayacak ve alınması gerekli tedbirleri tespit edecektir. Bu tip anlaşmalar, madde 6.3 ve 11.3’deki hükümlere uygun olarak Ajans tarafından müzakere edilebilir.

MADDE XII

Sözleşmenin 13 ve 14 üncü maddeleri iptal edilecektir. Sözleşmenin 31 maddesi, 13 üncü madde olacaktır. Sözleşmenin 15 inci maddesi madde 14 olacaktır. Madde 16 iptal edilecektir.

MADDE XIII

Sözleşmenin-17 nci maddesi madde 15 olacak ve metni şöyle olacaktır.

“Madde 15

Teşkilâtın madde 2.2 (b)’de belirtilen görevleri yerine getirmesi durumunda, Ajans, Âkit Tarafların ülkelerinde ve bu ülkelerin taraf oldukları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde bu ülkelere tevdi edilen hava trafik hizmetlerinin ait olduğu hava sahalarında yürürlükte olan yönetmelikleri uygulayacaktır.”

MADDE XIV

Sözleşmenin 18 inci maddesi madde 16 olacak ve metin şu şekilde olacaktır.

“Madde 16

Teşkilâtın madde 2.2 (b)’de belirtilen görevleri yerine getirmesi durumunda Ajans, hava trafik hizmetlerine tevdi edilen yetkiler çerçevesinde, uçak kaptanlarına gerekli bütün talimatı verecektir. Uçak kaptanları bir önceki paragrafta belirtilen mücbir sebepler dışında bu talimatların gereğini yapmak zorunda olacaktır.”

MADDE XV

Sözleşmenin 19 uncu maddesi madde 17 olacak ve metin aşağıdaki gibi olacaktır;

“Madde 17

Teşkilâtın madde 2.2 (b)’de belirtilen görevleri yerine getirmesi durumunda, hava trafik hizmetlerinin Ajansa devredildiği hava sahalarında vuku bulacak hava seyrüsefer yönetmeliği ihlalleri, Ajans tarafından bu amaçla özel olarak görevlendirilen yetkiler tarafından raporlara kaydedilecektir. Bu rapor işleminde, aynı mahiyetteki ihlalin Âkit Taraf yetkililerinin kendi millî kanunları çerçevesinde kullandıkları rapor etme hakkı mahfuzdur. Yukarıda sözkonusu edilen raporlar, aynı tipteki ihlalleri rapor etmeye yetkili millî yetkililerin hazırladığı raporlar gibi, millî mahkemelerde aynı derecede geçerli sayılacaktır.

MADDE XVI

Sözleşmeye aşağıdaki yeni 18 inci Madde eklenecektir.

Madde 18

1. Görevleriyle alakalı olarak Teşkilâta gönderilen veya Teşkilâtça gönderilen yayınların ve diğer bilgi malzemelerinin dolaşımı hiçbir şekilde engellenmeyecektir.
2. Resmî muhaberat ve dokümanların transferleri konusunda Teşkilât, Âkit Tarafların herbirinin uluslararası teşkilâtlara tanıdığı imkânlardan daha az olmayan bir muamele görecektir.”

MADDE XVII

Sözleşmenin 20 nci maddesi iptal edilecektir. Sözleşmenin 21, 22 ve 23 üncü maddeleri sırayla 19, 20 ve 21 inci maddeler olacaktır. Eski madde 22.4’de Ajans Statüsüne yapılan atıf, Statunun 25 inci maddesine yapılan bir atıfla değiştirilecektir.

MADDE XVIII

Sözleşmenin 24 üncü maddesi madde 22 olacak ve metni aşağıdaki şekilde olacaktır :

Madde 22

1. Teşkilât Âkit Tarafların vatandaşları olan ehil şahısların hizmetlerinden istifade edebilir.
2. Teşkilâtın personeli ve bunların aile halkını oluşturan aile fertleri, benzeri diğer uluslararası kuruluşların personeline sağlanan göçü sınırlayan veya yabancıların kayıtlarını düzenleyen tedbirlerden muafiyet hakkından istifade edeceklerdir.
3. (a) Âkit Taraflar, uluslararası kriz durumunda, teşkilâtın personeline ve bunların ev halkını oluşturan aile fertlerine diğer uluslararası teşkilâtların personeline tanıdıkları yurda dönüş imkânlarını sağlayacaklardır.

b) Yukarıdaki (a) hükmü, bu personelin Teşkilâta olan yükümlülüklerini etkilemeyecektir.

4. Bu maddenin (1) ve (2) nolu paragrafında belirtilen hükümlere, kamu politikası, kamu emniyeti ve halk sağlığı sebepleri dışında istisna yapılamaz.

5. a) Teşkilâtın personeline : Şu hallerde gümrük vergi ve resimlerinden muafiyet tanınacaktır :

— Bahis konusu ülkeye yerleşmek amacıyla ilk defa geldiklerinde dışarıdan getirdikleri yeni olmayan şahsî eşyalarında, taşınabilir mallarında ve diğer ev aletlerinde,

— Görevlerini bitirmeleri halinde ülke dışına çıkarılan bu aynı eşyaları ve taşınabilir malları tekrar yurt dışına çıkarırken,

— Bu şahısların istifade ettiği genel hizmetler bu hükmün dışındadır.

b) Teşkilât personeli, Âkit Taraflardan herhangi birinin ülkesinde görevine başlar-ken şahsî arabalarını geçici bir süre için gümrükten muaf olarak ithal ve daha sonra, görevlerinin bitiminden daha geç olmayan bir tarihte sözkonusu arabayı gümrükten muaf olarak yeniden ihraç edebilirler, fakat bu işlemler her halükârda ilgili Âkit Taraf hükümetinin gerekli gör-duğu şartlara tabidir.

c) Teşkilât personeli bütün resmî evrak ve dokümanları konusunda dokunulmazlık hakkına sahiptir.

6. Âkit Taraflar, yukarıda madde 5 (a) ve (b)'de belirtilen hükümleri kendi vatandaşları için uygulamaya icbar edilemez.

7. Teşkilâtın personeline tanınan ayrıcalık, muafiyet ve kolaylıklara ilave olarak Ajansın genel müdürü, görevinin ifası esnasında yazılı veya sözlü olarak yaptığı açıklamalar dahil hareketlerinden dolayı adlî takibata tabi tutulmama dokunulmazlığına sahip olacaktır. Ancak, bu dokunulmazlık, motorlu trafik suçlarını veya kendisine ait veya kendisinin kullandığı bir aracın yol açtığı zararları kapsamaz.

8. İlgili hükümetler, maaşların kısıtlama olmaksızın transferlerinin yapılması için gerekli bütün tedbirleri alacaktır.”

MADDE XIX

Sözleşmeye yeni bir 23 üncü madde ilâve edilecek ve metni şu şekilde olacaktır.

“Madde 23

Âkit Tarafların temsilcileri, görevlerini ifa ederlerken ve toplantı yerlerine gidiş ve gelişde yaptıkları seyahatler süresince bütün resmî evrak ve dokümanlarının dokunulmazlığı hakkına sahip olacaktır.”

MADDE XX

Sözleşmeye yeni bir 24 üncü madde ilâve edilecek ve metni şu şekilde olacaktır.

“Madde 24

Teşkilâtın kendine mahsus bir sosyal güvenlik sistemi mevcut olması dolayısıyla, Teşkilât, Genel Müdür ve Teşkilâtın personeli 1981'de Brüksel'de imzaya açılan protokolün yürürlüğe girmesi anında, Teşkilât ile üye taraflar arasında mevcut olan düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla, millî sosyal güvenlik teşkilâtına yapılan mecburî katkılardan muaf tutulacaklardır.”

MADDE XXI

Sözleşmenin 26 ncı maddesi şöyle olacaktır.

“Madde 26

1. (a) Teşkilâtın müesseseleri dokunulmazlık hakkına sahip olacaktır. Teşkilâtın mal ve para varlığı, her türlü soruşturma elkoyma veya kamulaştırmadan muaf olacaktır.

(b) Teşkilâtın arşivleri ve ona ait bütün resmî evrak ve dokümanlar, nerede yerleşik olursa olsunlar, dokunulmaz özellikte olacaktır.

2. Teşkilâtın mülküne ve malî varlığına mahkeme kararları hariç el konamaz veya kamulaştırma tatbik edilemez; Teşkilâtın tesislerine el konamaz ya da haciz uygulanamaz.

3. Bununla beraber ilgili ülkelerde mahkeme kararlarının uygulanabilmesini sağlamak ve adlî soruşturmaların yürütülmesini temin etmek amacıyla Teşkilâtın merkezinin bulunduğu devletin ve teşkilâtın tesislerinin ve arşivlerinin bulunduğu devletlerin yetkili makamları, Ajansın Genel Müdürlüğüne gerekli bilgiyi verdikten sonra bu tesis ve arşivleri gözden geçirme hakkına sahip olacaklardır.

MADDE XXII

Sözleşmenin 28 maddesi iptal edilecektir.

MADDE XXIII

Sözleşmenin 29 uncu maddesi 28 madde olacak ve metni şöyle olacaktır.

“Madde 28

Teşkilâtın madde 2.2. (b)'de belirtilen görevleri yürütmesi halinde, Âkit Tarafın ülkesine kabul, üzerinden uçuş ve ülkenin emniyeti ile alakalı uluslararası anlaşmalar ve millî yönetmelikler, Ajans üzerinde bağlayıcı mahiyette olacak; ve Ajans bu anlaşma ve yönetmeliklerin uygulanmasını temin için gerekli bütün tedbirleri alacaktır.”

“Madde XXIV

Sözleşmenin 30 uncu maddesi 29 uncu madde olacak ve metni şöyle olacaktır;

“Madde 29

Teşkilâtın Madde 2.2 (b)'de belirtilen görevleri yürütmesi halinde Ajans faaliyetleri dolayısıyla bilgi sahibi olduğu bir uçakla ilgili bütün bilgileri, bu tip istekte bulunan Âkit Tarafa vermekle yükümlü olacaktır. Böylece Âkit Tarafların, millî yönetmeliklerinin ve uluslararası anlaşmaların gerektiği gibi uygulandığını takip etmeleri mümkün olabilecektir.”

MADDE XXV

Sözleşmenin 32 nci Maddesi Madde 30 olacaktır.

MADDE XXVI

Sözleşmenin 33 üncü Maddesi Madde 31 olacaktır.

MADDE XXVII

Sözleşmenin 34 üncü Maddesi Madde 32 olacaktır. Bunun 3 üncü paragrafı ise aşağıdaki ile değiştirilecektir;

“3. Fakat, bu metne ek olan Statüdeki 1, 11, 19 ve 20 no'lu maddelerdeki hükümler, Komisyonca değiştirilmeye tabi tutulamazlar.”

MADDE XXVIII

Sözleşmenin 35 inci Maddesi Madde 33 olacak ve metni şöyle olacaktır;

“Madde 33

Olağanüstü hal veya savaş vukubulması durumunda, mevcut Sözleşmenin hükümleri, ilgili Âkit Tarafların hareket serbestliğini etkilemeyecektir.”

MADDE XXIX

Sözleşmenin 36 ncı Maddesi Madde 34 olacaktır.

MADDE XXX

Sözleşmenin 38 inci Maddesi iptal edilecektir.

MADDE XXXI

Sözleşmenin 39 uncu Maddesi Madde 35 olacak ve bunun 1 inci ve 2 nci paragrafı aşağıdakilerle değiştirilecektir;

“1. İşbu Sözleşmenin geçerliliği, 1981’de Brükselde imzaya açılan Protokolle tashih edildiği üzere, bahsedilen Protokolün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 20 yıllık bir süre için uzatılacaktır.

2. Bu süre, bitiminden en az 2 sene evvel taraflardan birisi Belçika Krallığı Hükümetine Sözleşmeden çekilmek niyetini ihtiva eden yazılı bir uyarı vermediği sürece, otomatik olarak 5 sene daha uzayacaktır. Belçika Krallığı Hükümeti, diğer Âkit Devletlere böyle bir uyarı konusunda haber verecektir.”

MADDE XXXII

Sözleşmenin 40 ıncı Maddesi iptal edilecektir.

MADDE XXXIII

Sözleşmenin 41 inci maddesi madde 36 olacak ve bunun 1 ve 4 üncü paragrafları aşağıdakilerle değiştirilecektir :

“1. 1981’de Brüksel’de imzaya açılan Protokol ile değiştirilen işbu Sözleşmeye, sözkonusu Protokol’ü imzalamamış olan herhangi bir ülkenin katılması;

a) Komisyonun oybirliğiyle mutabakatını bildirmesine ve

b) O ülkenin aynı zamanda 1981’de Brüksel’de imzaya açılan Yol ücretlerine ilişkin Çok Taraflı Anlaşma’ya katılma belgesini tevdi etmesine bağlıdır.

4. Katılma, katılma belgesinin tevdi edilmesini takibeden ikinci ayın 1 inci gününden itibaren geçerli olacaktır.”

MADDE XXXIV

Sözleşmenin 42 nci maddesi iptal edilecektir.

MADDE XXXV

Ajansın statüsünü oluşturan Sözleşme’nin 1 numaralı Eki, mevcut Protokol’ün Ek-1’i ile değiştirilecektir.

MADDE XXXVI

Sözleşmenin 2 numaralı Eki, işbu Protokol’ün “Uçuş Malûmat Bölgeleri” (Sözleşmenin 3 üncü maddesi) başlıklı Ek-2 ile değiştirilecektir.

MADDE XXXVII

Sözleşmenin İmza Protokol’ü iptal edilecektir.

MADDE XXXVIII

21 Kasım 1978’de Brüksel’de imzalanan Protokol ile değiştirilen 6 Temmuz 1970’de Brüksel’de imzalanan Sözleşmeye ilâve Protokol’de, aşağıdaki değişiklikler yapılacaktır :

1. 1970 Protokol'ünün 1.1. maddesinde sözleşmenin 21 ve 20 maddeleriyle, 22 nci maddenin 1 inci paragrafına yapılan atıflar; 1981'de Brüksel'de imzaya açılan Protokolle değişiklik yapılan Sözleşmenin 19 ve 20 nci maddeleri ile 20 nci maddenin 1 inci paragrafı olarak değiştirilecektir.

2. 1977 Protokolünün 2 nci maddesinin uygulanması amaçları bakımından 1970 Protokolünün 3.1 maddesinde Ajans Statüsünün 14 üncü maddesine yapılan atıf; 1981'de Brüksel'de imzaya açılan Protokolle değiştirilen Sözleşmenin Ek-1'inde belirtilen Ajans Statüsünün 12 nci maddesine yapılan atıf ile değiştirilmiştir.

3. 1970 Protokolü'nün 5 inci maddesinde Sözleşmenin 33 üncü maddesine yapılan atıf; 1981'de Brüksel'de imzaya açılan Protokolle değiştirilen sözleşmenin 31 inci maddesine yapılan atıfla değiştirilecektir.

4. 1970 Protokolünün 2 nci maddesinde ve 8.1 maddesinde Sözleşmenin 41 inci maddesine yapılan atıf, 1981'de Brüksel'de imzaya açılan Protokolle değiştirilen Sözleşmenin 36 ncı maddesine yapılan atıfla değiştirilmiştir.

MADDE XXXIX

Sözleşme kapsamında mevcut olan düzenlemelerden işbu Protokolce değiştirilen Sözleşme kapsamına giren düzenlemelere geçişi kapsayan geçici hükümler, mevcut Protokole ilişik Ek-3'de belirtilmiştir.

MADDE XL

1. Mevcut Protokol, 28 Şubat 1981 tarihine kadar, Sözleşmeye taraf olan bütün devletlerin imzasına açık kalacaktır.

Protokol ayrıca, yürürlüğe girme tarihinden evvel, kabul edilmiş olduğu diplomatik konferansa davet edilmiş olan herhangi bir Devletin ve Daimi Komisyonun oybirliği ile kendilerine imza hakkı tanımış olduğu diğer herhangi bir Devletin imzasına açık olacaktır.

2. Mevcut Protokol onaya tabidir. Onay belgeleri Belçika Krallığı Hükümetinde teslim edilecektir.

3. Mevcut Protokol, Taraf olan bütün ülkelerin hepsince bu tarihe kadar onaylanmak kaydıyla, 1 Mart 1983'te yürürlüğe girecektir. Eğer bu tarihe kadar yürürlüğe girmezse, son gelen onay belgesinin senenin birinci 6 aylık veya ikinci 6 aylık döneminde gelmesine bağlı olarak, 1 Temmuz veya 1 Ocak'ta yürürlüğe girecektir.

4. Mevcut Protokolü imzalamış olan fakat Sözleşmeye Taraf olmayan ve onay belgesini mevcut Protokolün yürürlüğe girmesinden sonra teslim eden bir ülkenin mevcudiyeti durumunda, Protokol onay belgesinin teslimini takip eden ikinci ayın 1 inci gününde yürürlüğe girecektir.

5. Mevcut Protokolü imzalayan fakat Sözleşmeye taraf olmayan herhangi bir devlet, Protokolü onayladığı takdirde, Protokolle değiştirilen şekliyle Sözleşmeye de taraf olacaktır.

6. Belçika Krallığı hükümeti mevcut Protokol'ün imzalanması, herhangi bir onay belgesinin tevdi edilmesi ve işbu Protokol'ün yürürlüğe giriş tarihlerine ilişkin hususları yukarıdaki paragraf 3 ve 4'e uygun olarak, Sözleşmeye taraf olan ve işbu Protokolü imzalayan Devletlerin Hükümetlerine bildirecektir.

MADDE XLI

Mevcut Protokolün onaylanması, 1981'de imzaya açılan Yol ücretlerine ilişkin Çok Taraflı Anlaşma'nın da onaylanmış olduğu anlamına gelecektir.

MADDE XLII

Sözleşme ve mevcut Protokol, 1981'de Brüksel'de Değiştirilen Şekliyle Hava Seyrüseferi-nin Güvenliği için İşbirliği ile ilgili Eurocontrol Uluslararası Sözleşmesi olarak adlandırılan tek bir belge oluşturulacaktır.

MADDE XLIII

Belçika Krallığı Hükümeti, bu Protokolün Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin 102 nci maddesine uygun olarak Birleşmiş milletler Genel Sekreterine ve 7 Aralık 1944'de Şikago'da imzalanmış Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nin 83 üncü maddesine uygun olarak Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konseyi'ne tescilini sağlayacaktır.

Tam yetkili olduklarını gösteren yetki belgelerinin usulüne uygun ve noksansız olduğu anlaşılan aşağıda imzası bulunan Tam Selahiyetli Hükümet Temsilcileri, birbirlerinin şahitliğinde, işbu Protokolü imzalamışlardır.

1981 Yılı'nın bu 12 nci Şubat gününde, Brüksel'de Alman, İngiliz, Fransız, Hollanda ve Portekizce lisanlarında tek bir orijinal nüsha olarak tanzim edilmiş olup, bu nüshalar Belçika Krallığı Hükümetinin arşivlerinde saklanacaktır. Adıgeçen Hükümet, tasdikli kopyeleri diğer imzalayan Devletlere gönderecektir. Herhangi bir uyuşmazlık halinde, Fransızca dilindeki metin asıl olacaktır.

EK — I

Ajans Statüsü

Madde 1

Sözleşmenin 1 inci maddesi uyarınca oluşturulan Ajans, bu statüyle idare edilecektir.

Madde 2

1. Ajans Komisyon veya Sözleşme tarafından kendisine tevdi edilen görevlerin yürütülmesinden sorumlu organ olacaktır.

2. Hava seyrüsefer hizmetlerini sağladığında, Ajansın amaçları şunlar olacaktır;

- (a) Uçaklar arasındaki çarpışmaları önlemek;
- (b) Hava trafiğinin düzenli ve hızlı akışını sağlamak,
- (c) Uçakların emniyetli ve etkin biçimde uçuşlarını sağlayacak tavsiye ve bilgileri temin etmek;

(d) Kayıp uçakların aranması ve kurtarılması konusunda gerekli kuruluşlara haber vermek ve gereklikçe bu gibi kuruluşlara yardım etmek.

3. Ajans, görevlerini yürütmesi için gerekli olan tesisleri ve diğer unsurları inşa edecek ve bunların etkili bir şekilde çalışmasını sağlayacaktır.

4. Bu bakımdan; Ajans, hava trafiğinin ihtiyaçlarını ve askerî havacılığın özel ihtiyaçlarını mümkün olduğu kadar ekonomik ve etkili bir şekilde karşılamak amacıyla, askerî makamlarla yakın bir işbirliği içinde çalışacaktır.

5. Ajans aşağıda madde 7.2'de belirtilen şartlarda, görevlerini yerine getirmek amacıyla, diğer hususların yanısıra gerekli duyduğu bina ve tesislerin "özellikle; hava trafiği araştırma ve deney merkezleri, hava trafiği seyir idare merkezleri ve hava trafiği seyir hizmetleri personelinin ileri ve uzmanlaşma eğitimi okulları) inşa edebilir ve işletebilir. Ancak, tekrardan kaçınmak için şartların elverdiği ölçüde mevcut millî tesislerden istifade edilecek ve millî teknik kuruluşlarla işbirliği yapılacaktır.

Madde 3

Komisyonda tevdi edilen yetkiler çerçevesinde Ajans, bir Yönetim Komitesi -bu metinde bundan sonra kısaca Komite diye adlandırılacaktır- ve bir Genel Müdür tarafından idare edilecektir.

Madde 4

1. Bu Komite, Âkit Tarafların her birinin temsilcilerinden teşekkül edecektir. Ayrıca, hem sivil havacılığın ve hem de millî savunmanın menfaatlerinin Komitede özellikle temsil edilmesini sağlamak amacıyla Âkit Taraflar, birden fazla temsilci ataması yapabilirler. Fakat bu temsilcilerden sadece birisi oy kullanma yetkisine sahip olacak; ve ülkesinde hava trafiğini ilgilendiren konularda sorumluluklara sahip, üst makamda bir yetkili olacaktır. Her bir temsilcinin, kendi yokluğunda kendisini yetkili olarak temsil edecek yedek bir temsilcisi olacaktır.

2. Sözleşmenin 2.1 (1) maddesinin amaçları bakımından Komite, Yol Ücretlerine İlişkin Çok Taraflı Anlaşma'ya taraf olan, ancak Sözleşmeye Taraf olmayan Devletlerin Temsilcilerinin de katılmasıyla genişletilecektir. Bu şekilde genişletilen Komite, bahsedilen Çok Taraflı Anlaşma hükümlerine göre karar alacaktır.

3. Sözleşmenin 2.1 maddesine uygun olarak Teşkilât ile üye olmayan Devletler arasında özellikle hava trafik akış yönetimi konusunda yapılan Anlaşmalarda bu konuda bir hüküm var ise Komite genişletilecek ve bahsedilen bu anlaşmalardaki hükümlere uygun kararlar alacaktır.

Madde 5

1. Komitenin toplanması için gerekli ekseriyet, üye tarafların en fazla birisi hariç hepsinin oy kullanma yetkisine sahip temsilcilerinden oluşacaktır.

2. Eğer istenen çoğunluk sağlanamazsa, müzakereler önceki toplantıdan en az 10 gün sonra olması gereken daha sonraki uygun bir tarihe ertelenecektir; bu toplantıdaki ekseriyet, oy kullanma yetkisine sahip temsilcilerin en az yarısından ibaret olacaktır.

Madde 6

1. Komite, çalışmalarıyla ilgili usullerini tespit edecektir. Bu usullere Başkan ve Başkan Yardımcısının seçilme kuralları ve Sekreter atanması da dahildir.

2. Bu kurallar, yetkililerin görevden alınması esaslarını da ihtiva edecek kurallar ayrıca toplantılara ilişkin bildirimlerin mektupla veya acil hallerde telgrafla gönderileceğini ve toplantıların gündemini de ihtiva edeceğini belirleyecektir.

3. Bu kurallar Komisyonun tasdikine tabi olacaktır.

Madde 7

1. Komite, Ajansın kuruluş düzeni üzerinde, hangi tekliflerin Genel Müdür tarafından Komiteye sunulacağı hususunda kararlar alacaktır.

2. Ancak, Komite, yukarıdaki madde 2.5'in tatbik ederken alınması gerekli tedbirleri Komisyonun onayına sunacaktır.

Madde 8

Komite, Teşkilâtın faaliyetleri ve malî durumu hakkında Komisyona rapor verecektir.

Madde 9

1. Komisyonun ricası üzerine, Komite bir kaç senelik bir süreye yayılan yatırım ve iş programları hazırlayacaktır. Bu programlar Komisyonun onayına tabi olacaktır.

2. Sözleşme'nin hükümlerine uygun olarak Komisyonun tasdikine sunmak üzere, Komite özellikle;

(a) Sözleşme'nin 2.1 (a), (e), (f) ve (j) maddelerinde bahsedilen görevlere ait programı hazırlayacaktır.

(b) Sözleşme'nin 2.1 (b) maddesinde öngörülen uzun dönemli orta amaçları açık bir şekilde ortaya koyacaktır.

(c) Sözleşme'nin 2.1 (9) maddesinde öngörülen araştırma ve geliştirme programlarını inceleyecektir.

(d) Sözleşme'nin 2.1 (c) Maddesinde öngörülen orta vadeli ortak planları hazırlayacak ve bahsedilen maddenin 1 (d) paragrafında öngörülen yer ve hava sistemleri açısından lüzumlu ortak politikaları ve personel eğitimini net bir tarzda belirtecektir.

(e) Sözleşme'nin 2 nci Maddesinde öngörülen anlaşmaları adapte edecektir.

(f) Sözleşme'nin 2.1 (h) ve (i) maddesinde öngörülen çalışmalar düzenleyecektir.

3. Komite, Sözleşme'nin 11.3. Maddesinin ifasında Komisyonca tevdi edilen yetki sınırları içinde, Sözleşme'nin 2 nci Maddesinde bahsedilen anlaşmaları bitirmek amacıyla müzakerelere başlamak konusunda karar alacak ve gerektiğe müzakere edilen anlaşmaları tasdik edecektir.

Madde 10

Komite,

— İhalelerle ilgili kuralları ve Teşkilâta mal ve hizmet temini konusunda yapılan teklifleri ve bu teklifleri belirleyen şartları,

— Teşkilât tarafından sunulan hizmetlerde geçerli genel taahhüt şartlarını, hazırlayacak ve Komisyonun onayına sunacaktır.

Madde 11

Komite, Mali Yönetmeliği hazırlayacak ve Komisyon'un tasdikine sunacaktır. Bu Yönetmelik, özellikle gelir ve gider açısından takip edilmesi gerekli muhasebe usullerini, millî bütçeden yapılacak katkıların ödenmesini düzenleyen şartları ve teşkilâtın verebileceği borçların şartlarını belirleyecektir.

Madde 12

1. Komite, Ajansın Personel Yönetmeliklerini hazırlayacak ve Komisyon'un onayına sunacaktır.

— Bu Yönetmelikler, özellikler personelin milliyeti, maaş cetvelleri, emeklilik, görevden çıkarma gibi hususları; personel gizliliği ve hizmetin devamlılığı ile alâkalı tedbir ve hükümleri ihtiva edecektir.

— Bu Yönetmelikler, Genel Müdürün özel bir yetkilendirmesi olmaksızın diğer bir görev ile birlikte üstlenilebilemeyecek olan görevleri de özellikle belirtecektir.

2. Uluslararası Çalışma Teşkilatı Yönetim Mahkemesi kararları, Teşkilât ile Ajans personeli arasındaki bütün anlaşmazlıklarda tek karar merci olacak ve bu mahkemenin kararı millî veya uluslararası bütün mahkeme veya yargı organlarının kararlarını geçersiz kılacaktır.

Madde 13

1. Ajans, sadece Âkit Tarafların kalifiye personel temin edememesi halinde doğrudan personel almak yetkisine sahip olacaktır. Fakat, Ajans, Sözleşmenin 5.2 ve 3 maddesinde bahsedilen anlaşmaların yürütülmesi ile alâkalı olarak, Teşkilâta Taraf olmayan ülkelerle bu gibi ülkelerdeki kalifiye elemanların görevlendirilmesi konusunda anlaşmalar yapabilir.

2. Millî bir kuruluş tarafından bu şekilde temin edilen personel, Ajans'daki çalışmalarını süresince, millî yönetmeliklerce sağlanan özlük haklarında gecikme olmaksızın, Ajansın personel yönetmeliklerine tabi olacaktır.

3. Millî bir kuruluşun bu şekilde temin ettiği personel, her halükârda bu kuruluşlara geri gönderilebilir, bu geri gönderme disiplin cezası mahiyetinde telakki edilmeyecektir.

Madde 14

1. Komite'nin kararları ağırlıklı çoğunluk oy esasına göre alınacaktır.

2. Ağırlıklı çoğunluk toplam oyların yarısından bir fazlası demektir. Bununla;

— Bu oylar Uzlaşma'nın 8 inci maddesinde gösterilen ağırlıklara sahiptir.

— Bu oylar oy kullanan üye tarafların çoğunluğunu temsil eder, manası anlaşılmalıdır.

3. Eğer bir teklifin oylanmasında bu teklife karşı ve teklifden yana olan oylar eşit çıkarsa, Başkan ya aynı toplantıda yeni bir oylama yapılmasına ya da aynı teklifin bir sonraki toplantı gündemine alınmasına karar verecektir. Ayrıca bu sonraki toplantının tarihini de Başkan belirleyecektir. Eğer ikinci toplantıda da eşit oy çıkarsa Başkanın oyu nihai neticeyi belirleyecektir.

Madde 15

1. Genel Müdür, Komite tarafından madde 14.2'ye uygun olarak yapılan oylamada 5 yıllık bir süre için atanacaktır. Bu oylamada, yukarıdaki paragraf-2'de hesaplanan çoğunluğun, toplam oy miktarının % 70'inden daha az olmaması şarttır. Genel Müdürün görev süresi aynı tarzda yenilenebilir.

2. Genel Müdür, kanunî muamelelerde ve bütün medenî hukuk konularında Teşkilâtı temsil edecektir.

3. İlave olarak, Komite ve Komisyon tarafından tespit edilen genel politika çerçevesinde olmak üzere, Genel Müdür;

a) Ajansın etkili olarak çalışmasından mesul olacaktır.

b) Personel Yönetmeliklerine uygun olarak eleman atayabilir veya elemanların hizmetlerine son verebilir.

a) Malî Yönetmeliklere uygun olarak ve Komisyonun bu konudaki sınırları içinde olmak kaydıyla, 1 yılı aşmayan süreler için borçlanma yapabilir.

b) Madde - 10'da bahsedilen Yönetmeliklere uygun olarak ve Komisyon'un bu amaçlarla belirlediği sınırlar içinde olmak kaydıyla, Genel Müdür, Teşkilâta mal veya hizmet temini için veya Teşkilatın mal ve hizmet satışları için taahhütlere girebilir.

4. Genel Müdür, Komiteye danışmaksızın yukarıdaki görevlerini ifa edebilir; fakat her halükarda, yukarıdaki yetkilerini kullanırken aldığı kararlar konusunda Komite'ye bilgi verecektir.

5. Genel Müdürün görevlerini yürütemeyecek bir duruma gelmesi halinde yerine getirecek yedek şahısla ilgili atama şartlarını Komite belirleyecektir.

Madde 16

1. Ajansın gelir ve giderlerinin tahmini hesapları her malî yıl için hazırlanacaktır.

2. Bütçe, gelir ve gider olarak dengelenecektir. Araştırma ve denetleme merkezleri, okullar veya yukarıdaki madde 2.5 dahilinde kurulan diğer kuruluşlara ait Ajans, gelir ve giderleri, ayrı bir hesapta detaylı olarak tutulacaktır.

3. Yukarıdaki Madde-11'e göre belirlenen Malî Yönetmelikler, Ajansın gelir ve giderlerinin tahmininde, gerçekleştirilmesinde teftişinde gerekli tedbir ve hükümleri de ihtiva edecek; bunlar bu statüdeki hükümlere tabi olacaktır.

Madde 17

1. Malî yıl 1 Ocak'ta başlayacak ve 31 Aralık'ta sona erecektir.

2. Her malî yıla ait hesaplar, komite tarafından, her yıl 31 Ekim'den önce Komisyonun onayına sunulacaktır.

Madde 18

Komite, bütçenin şekli ve kullanılan hesap birimi konusunda Komisyona teklifler sunacaktır.

Madde 19

1. Aşağıdaki paragraf 2'deki hususlar saklı kalmak kaydıyla, Âkit Tarafların her malî yıl başında yapması gereken yıllık katkı miktarı şu formülle hesaplanacaktır;

(a) Âkit Tarafın, aşağıda paragraf -3'de belirtilen tarzda hesaplanan GSMH sının (Gayrisafi Millî Hâsıla) değerinin % 30'luk bir oranı başlangıç olarak hesaplanacaktır.

(b) Âkit Tarafın yol kolaylığı maliyet esaslı değerine -aşağıda paragraf 4'de belirlenmektedir- nispetle % 70 lik bir katkı daha hesaplanacaktır.

2. Herhangi bir malî yıl içinde, üye tarafların hiçbirinden, bütün tarafların katkılarının toplamının % 30'undan fazla bir katkı yapması istenmeyecektir. Şayet yukarıdaki paragraf-1'de belirtilen şekilde hesaplanan katkı miktarı bir taraf için % 30'u aşarsa, % 30'u aşan kısım, bahsedilen paragrafta belirtilen kurallar çerçevesinde, diğer taraflar arasında paylaşılacaktır.

3. Hesaplarda kullanılacak olan GSMH değeri, OECD'nin derlediği istatistiklerden, - ne mevcut değil ise, Komisyonun aldığı bir karar ile belirlenen ve aynı sürece de garantili sonuçlar veren diğer bir kuruluşun- bir istatistiklerin mevcut olduğu son 3 seneki değerlerin aritmetik ortalamasını almak suretiyle elde edilecektir. GSMH'nin değerlendirmesinden Hesap Birimleri cinsinden ifade edilen faktör maliyetleri üzerinden fiyatlar nisbetinden hesaplanan değer alacaktır.

4. Hasarlamalara da olacak olan yol kolaylığı maliyet esası, alakalı maliyetlerden iki evvelki yıla nispetle tespit edilen maliyet esası olmaktadır.

Madde 20

1. Teşkilat çöktüşlerini yenmek için Uluslararası pazarlardan borç temin edebilir.

2. Teşkilat, iki Tarafların birinin malî piyasasında, bu tarafın dahili borçların alacak memurları çerçevesinde veya böyle bir kanun yokluğunun, Âkit Devlet ile yapılacak anlaşma çerçevesinde, borç para verip işleri yürütebilir.

3. Teşkilatın borç ve para geri ödeme işleriyle ilgili usuller, Malî Yönetmelik tarafından belirlenecektir.

4. Her bütçe, Teşkilatın bu bütçenin ait olduğu yılda borçlanabileceği maksimum miktarı belirtecektir.

5. Bu maddenin kapsamına giren meselelerde Teşkilât, Âkit Tarafların uzman yetkilileriyle veya konuyla alakalı bankalarıyla uyum içinde hareket edecektir.

Madde 21

Şartlar gerekli kılırsa bütçe, malî yıl içinde yenilenebilir. Bu işlem, bütçenin hazırlanması ve onayı esnasında belirtilen şartlara uygunluk içinde yapılacaktır.

Madde 22

1. Bütçeyle alakalı bütün gelir ve giderlerin muhasebe kayıtları, üye tarafların idarelerine mensup iki uzmandan oluşan bir kontrol heyeti tarafından yıllık olarak incelenecektir. Bu

uzmanlar farklı milliyetlerde olacaklar, ve Sözleşme'nin 6.2 (b) Maddesine uygun olarak Komite'nin teklifi üzerine Komisyon tarafından atanacaklardır. Kontrol heyetiyle ilgili masraflar Teşkilat tarafından karşılanacaktır.

2. Muhasebe teftişi evrak üzerinden ve gerekirse yerinde yapılacak (ödeme vs.'nin yapıldığı yer)tır. İnceleme gelir ve giderlerin düzenliliğini tespit edecek özellikte ve ayrıca malî yönetimin yeterli olduğunu doğrulayacak mahiyette olacaktır. Kontrol heyeti her malî yılın sonunda Komisyona bir rapor sunacaktır.

Madde 23

1. Ajansın idarî veya teknik yönden teftişi, arzu edildiği takdirde, Komisyon tarafından yapılabilir. Komisyon, ya kendi kararı ile veya, Komite veya Genel Müdürün ricası üzerine bu teftişi yapabilir.

2. Bu tip teftişler Âkit Tarafların idarî memurları tarafından yapılacaktır. Her teftiş komitesi, farklı milliyetlerdeki en az iki adet görevliden oluşacak ve mümkün olduğu ölçüde daha önceki bir teftişte görev alan bir şahsı da ihtiva edecektir.

Madde 24

Komite, Ajansın faaliyet lisanını belirleyecektir.

Madde 25

Ajans faaliyetleriyle ilgili gerekli yayınları yayımlayacaktır.

Madde 26

Komite, Sözleşme'nin 32.3. maddesindeki hükümlere tabi olmak kaydıyla statü üzerinde gerekli gördüğü her türlü değişiklik tekliflerini Komisyonun tasdiğine sunacaktır.

Ek - 2

UÇUŞ MALÛMAT BÖLGELEKİ (Sözleşmenin 3 üncü Maddesi)

Âkit Taraflar	Uçuş Malûmat Bölgesi (U.M.B.)			
Federal Almanya Cumhuriyeti	Hannover	Üst Uçuş Malûmat Bölgesi		
	Rhein	" "	" "	" "
	Bremen	" "	" "	" "
	Düsseldorf	" "	" "	" "
	Frankfurt	" "	" "	" "
	Münih	" "	" "	" "
Belçika Krallığı	Brüksel	" "	" "	" "
Lüksemburg Büyük Dükalığı	Brüksel	" "	" "	" "

Âkit Taraflar	Uçuş Malûmat Bölgesi (U.M.B.)
Fransa Cumhuriyeti	Fransa " " " "
	Paris " " " "
	Brest " " " "
	Bordeaux " " " "
	Marsilya " " " "
İngiltere ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı	İskoçya " " " "
	İskoçya " " " "
	Londra " " " "
	Londra " " " "
İrlanda	Shannon " " " "
	Shannon " " " "
Hollanda Krallığı	Amsterdam " " " "
Portekiz Cumhuriyeti	Lisbon " " " "
	Lisbon " " " "
	Sante-Maria " " " "

Hava Seyrüseferinin Emniyeti için işbirliğine dair 13 Aralık 1960 tarihli Uluslararası EUROCONTROL Sözleşmesinin Mevcut Hükümlerinden, Mevcut Protokol ile Değiştirilen Sözleşme Düzenlemelerine Geçiş Kapsayan Geçici Hükümler.

Madde 1

Tanım

Bu Ek'in amaçları bakımından,

— “Yedi Ülke” tabiri, Federal Almanya Cumhuriyeti, Belçika Krallığı, Fransa Cumhuriyeti, İngiltere ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, İrlanda, Lüksemburg Büyük Dükalığı ve Hollanda Krallığı demektir.

— “Dört Ülke” tabiri; Federal Almanya Cumhuriyeti, Belçika Krallığı, Lüksemburg Büyük Dükalığı ve Hollanda Krallığı demektir.

— “Geçiş Süreci” tabiri; bu Protokol’ün, 4 devletin teklifi ile ve 7 üyeli Komisyonun tam bir oybirliği ile Maastricht Merkezi hakkındaki plânlanmış düzenlemeleri kabul etmeleri ve bunları yürürlüğe koymaya karar vermelerine kadar olan zaman demektir.

Madde 2

Maastricht Kontrol Merkezi

1. Bu maddenin aşağıdaki hükümleri geçiş süreci esnasında geçerli olacaktır.
2. (a) Maastricht Kontrol Merkezi, bütün personeliyle birlik kuruluşun mesuliyetinde kalacak ve onun mülkiyetinde kalmaya devam edecektir.

(b) Bahsedilen Merkez, 13 Aralık 1960 Uzlaşmasının ifasında kendisine yuklenen hava trafiği kontrol hizmetlerini sunmaya devam edecektir, Kuruluş fonksiyonlarını icra ederken bu maddenin 10-15 arası paragraflarında belirtilen hükümleri uygulayacaktır.

(c) 'Bu fonksiyonlarla alakalı olan işletme masrafları, 4 devlet tarafından ve aralarında anlaştukları bir maliyet dağıtma formülüne uygun olarak karşılanacaktır.

3. 7 ülke, bu protokolün yürürlüğe girmesinden evvel Maastricht Merkeziyle ilgili kabul edilmiş olan yatırım maliyetlerine, Ek-1 Madde 19'da belirtilen GSMH'larına orantılı nispetlerde katkıda bulunacaklardır.

4. (a) Paragraf 3'de belirtilen katkılar, sadece bu Protokolün yürürlüğe girmesinden evvelki tarihe kadar onaylanmış olan, ve Maastricht Merkezindeki teknik imkanların ve hizmetlerin sürdürülmesi veya mevcut emniyet seviyesinin sürdürülebilmesi için gerekli olan yeni yatırımlarda kullanılacaktır.

(b) Sözleşme'nin 7. Maddesinden hareketle, bu tip yatırımlar hakkındaki kararlar, Komisyonca veya Komitece 7 ülkenin oy çokluğu esasında alınacaktır.

Oy çokluğundan kastedilen şudur;

— Oylar, aşağıdaki tabloda gösterilen ağırlıklara sahiptir;

— Oylar, 7 Ülkeden en az 5'ini temsil eder.

(c) Alt paragraf (b)'de bahsedilen tablo şudur;

AĞIRLIK TABLOSU
GAYRİSAFİ MİLLÎ HÂSILA

(Bir Milyar Fransız Frangı cinsinden faktör maliyetlerine ve güncel fiatlara uygun olarak)

	Oy Adedi
10'dan az	1
10 dahil 20 hariç	2
20 dahil 30 hariç	3
30 dahil 46 2/3 hariç	4
46 2/3 dahil 63 1/3 hariç	5
63 1/3 dahil 80 hariç	6
80 dahil 110 hariç	7
110 dahil 140 hariç	8
140 dahil 200 hariç	9
200 dahil 260 hariç	10
260 dahil 320 hariç	11
320 dahil 380 hariç	12

Bundan sonraki her 60 Milyon Fransız Frangı veya bunun kusuratu olan kısım için ilave oy.

5. Maastricht Merkezindeki yatırım masraflarının faizi ve yıllık amortisman tutarıyla alakalı olan yol harçlarına ait gelirlerin toplamına ait bir miktar 4 ülkenin aralarında anlaşacakları bir maliyet bölüşme formülüne göre paylaşılarak ödenecektir.

Bu miktar, bahis konusu yatırımlar 31 Aralık 1980'den önce finanse edilmiş ise bu 7 ülkenin Yatırım Bütçelerine 1974-1980 arasında yaptıkları ortalama katkıları nispetinde; eğer yatırımlar bu tarihten sonra finanse edilmiş ise bu ülkelerin fiili katkılarıyla orantılı olan bir nispette aralarında paylaşılacaktır.

6. (a) Bu Protokolün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren hava trafiği hizmetlerinin temininde kullanılan ve Maastricht Merkezinin bütünleyici parçalarını oluşturan radar tesisleri, yayınlayıcı ve alıcı istasyonları, yerleşik buldukları Devletlerin malı olacaktır.

(b) Bahsedilen devletler, yukarıda zikredilen tesisleri o zamanki güncel yazılı değerleri üzerinden satın alacaktır. Satıştan elde edilen gelirler, bahis konusu yatırımlar 31 Aralık 1980'den önce finanse edilmiş ise bu 7 ülkenin yatırım Bütçelerine 1974-1980 arasında yaptıkları ortalama katkıları nispetinde; yatırımlar bu tarihten sonra finanse edilmiş ise bu ülkelerin fiili katkılarıyla orantılı olan bir nispette aralarında paylaşılacaktır.

7. Alman Hava Kuvvetlerinin EUROCONTROL Maastricht UAC'de yerleştirilmesiyle ilgili olarak F. Alman Hükümeti ile EUROCONTROL arasında 3 Kasım 1977'de nihayete erdirilen Anlaşma uyarınca, F. Almanya Cumhuriyeti'nin kullanmasına açık tutulan tesisler, cihazlar ve teknik hizmetler, aynı devletin aynı şekilde kullanımına açık tutulacaktır.

8. Maastricht Merkezi için yapılan ve Teşkilâtın bütçesinde yer alan ve 4 ülke tarafından karşılanan yatırım masrafları özel bir bütçe ekiyle belirlenecektir.

9. Maastricht Merkezi için yapılan Teşkilâtın Bütçesinde yer alan ve 4 ülke tarafından karşılanan işletme ve bakım masrafları özel bir bütçe ekiyle belirlenecektir.

10. Âkit taraflar, yapabildikleri ölçüde ve özellikle radyo frekanslarının tespit ve dağıtılmasında, Teşkilâtın amacına uygun bütün işlemleri yapabilmesini temin edecek gerekli bütün tedbirleri alacaklardır.

11. (a) Görevini başarıyla tamamlamak amacıyla Ajans, hava trafiğini kontrol hususunda Âkit taraftarların topraklarında ve bu ülkelerin taraf oldukları Uluslararası anlaşmalarla kendilerine verilen hava trafik hizmetlerinin yürütüldüğü hava sahalarında yürürlükte olan yönetmelikleri uygulayacaktır.

5) Yukarıdaki (a) paragrafında belirtilen tedbirlerin uygulanmasında zorluk ortaya çıkarsa, Ajans meseleyi Komisyona getirecek ve Komisyon, alınması gerekli tedbirler hususunda üye taraflara tavsiyelerde bulunacaktır.

12. Görevini yürütmek için Ajans, hava trafik hizmetlerine verilen yetki sınırları içerisinde, uçak kaptanlarına gerekli bütün talimatları verecektir. Uçak kaptanları bu talimatlara, yukarıda paragraf - 11'de bahsedilen yönetmeliklerde belirtilen mücbir sebep halleri hariç, uymak zorundadır.

13. Hava trafik hizmetlerinin Ajansa devredildiği hava sahalarında vuku bulan hava sey-rüsefer yönetmeliği ihlalleri Ajans tarafından bu amaçla özel olarak görevlendirilen yetkililer tarafından raporlara kaydedilecektir. Bu rapor işleminde, aynı tipteki ihlâlin Âkit Taraf yetki-lilerinin kendi millî kanunları çerçevesinde kullandıkları rapor etme hakkı mahfuzdur. Yukarı-da sözkonusu edilen raporlar, aynı tipteki ihlalleri rapor etmeye yetkili millî yetkililerin hazır-ladığı raporlar gibi, millî mahkemelerde aynı derecede geçerli sayılacaktır.

14. Âkit Tarafların toprakları üzerinden uçuş izni verme, uçma ve güvenlik ile alakalı uluslararası anlaşmalar ve millî yönetmelikler, Ajans için bağlayıcı olacaktır. Ajans, bu anlaş-ma ve yönetmeliklerin uygulanmasını temin için bütün tedbirleri alacaktır.

15. Âkit Tarafların millî yönetmeliklerin ve uluslararası anlaşmaların düzgün bir tarzda uygulandığını tespit edebilmeleri için Ajans, istekte bulunan Âkit Taraflardan herhangi birine, kendi görevlerini ifa etmek hususunda yetkilendirerek uçak ile ilgili gerekli bütün bilgileri ver-mekle yükümlü olacaktır.

Madde 3

Karlsruhe Kontrol Merkezi

Bu protokolün yürürlüğe girdiği tarihte Karlsruhe Kontrol Merkezi F. Almanya Cumhuriyeti'nin malı olacaktır. F. Almanya Cumhuriyeti bu merkezi o zamanki güncel yazılı değer üze-rinden satın alacaktır.

Bu satıştan elde edilen gelirler, 7 ülke arasında, eğer yatırımlar 31 Aralık 1980'den önce finanse edilmişse, bu 7 ülkenin 1974 - 1980 arasında Yatırım Bütçelerine yaptıkları ortalama katkıları nispetinde; bu tarihten sonra finanse edilmiş ise bu ülkelerin fiilî katkıları nispetinde taksim edilecektir.

Madde 4

İrlanda'daki Tesisler

Bu Protokolün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Shannon kontrol Merkezi, M.W. Gab-riel ikinci radar tesisi ve radyo-telefon istasyonları, ve Woodcock Hill ikinci radar tesisi İrlan-da'nın malı olacaktır. Bundan sonraki 4 yıl içinde, bu tesislerin amortismanı için tahsis edilen masrafa tekabül eden yol harçları gelirleri, Üye Taraflar arasında, eğer bu yatırımlar 31 Aralık 1980'den önce finanse edilmişse bu 7 ülkenin yatırımlar bütçesine 1974-1980 arasında yaptık-ları ortalama katkılar nispetinde; bu tarihten sonra finanse edilmiş ise bu ülkelerin fiilî katkı-ları nispetinde taksim edilecektir.

Madde 5

Bakiye Ödemeler

1. Şu anda mevcut olan hükümler çerçevesinde onaylanmış dolaylı yatırımları amortis-manıyla alakalı olan her türlü hakediş, bu protokolün yürürlüğe girdiği tarihte sona ere-cektir.

2. Bu Protokolün yürürlüğe girmesinden evvel Kuruluş tarafından alınan kararların ifası dolayısıyla ortaya çıkan ödemeler, bu kararlarca belirtilen kurallara uygun olarak bundan sonra da devam ettirilecek, ve ayrı bütçe eklerinde belirtilecektir.

Madde 6

Geçici Bütçe Tedbirleri

1. Bu Protokolün yürürlüğe girmesini takibeden 3 ay içinde, Komisyon tarafından bir bütçe hazırlanacak ve tasdik edilecektir.

2. Bu bütçe yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geriye yönelik etkiye sahip olacak ve o andaki güncel senenin 31 Aralığında sona erecektir.

3. Yukardaki paragraf-1'de bahsedilen bütçenin hazırlanması döneminde, Komisyon Mütedavil Sermaye üzerine gerekli ilave katkılar yapmaları için üye tarafları davet edebilir.

4. Mütedavil Sermaye üzerine bu şekilde yapılan katkılar, bu protokoldeki Ek-1 Madde-19'un icrasında belirlenen katkılardan düşürülecektir.

MEVCUT SÖZLEŞME HÜKÜMLERİNİN BİRLEŞTİRİLMİŞ METNİ VE PROTOKOL İLE SÖZLEŞMEDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Madde 1

1. Âkit Taraflar, savunma için gerekli tedbirleri gözönüne alarak ve hava sahası kullanıcılarına istenen emniyet seviyesiyle uygunluk içinde azami bir serbestlik sağlayarak, hava sey-rüseferi konusundaki ortak faaliyetlerini geliştirmek ve bu konuda aralarındaki işbirliğini artırmak hususunda mutabık kalmışlardır. Buna uygun olarak şu konularda anlaşmışlardır;

a) Hava sey-rüseferi alanında uzun dönemli amaçları belirlemek ve bu çerçevede hava trafik hizmet ve kolaylıkları için orta vadeli ortak bir plân hazırlamak;

b) Hava trafiğinin emniyetli, etkin ve hızlı bir şekilde akışı ile alâkalı hizmet ve kolaylıklarla ilgili araştırma ve geliştirme programları, usule ait tedbirler ve ileri meslekî eğitim konularında ortak plânlar hazırlamak;

c) Hava trafiğinin düzenli ve emin bir şekilde akışını temin için gerekli tedbirleri almak ve düzenlemek,

d) Hava sey-rüseferinin işleyişi, teknik ve malî yönleri hakkında ortak bir tecrübe fonu oluşturmak,

e) Hava sahasının en etkin bir şekilde kullanımını temin amacıyla uluslararası bir hava trafiği akış idare sistemi tesis ederek hava trafiği akış idaresi ile ilgili bu ülkelerin faaliyetlerini koordine etmek;

2. Bu amaçla Taraflar, “Hava Seyrüseferinin Emniyeti için Avrupa Teşkilâtı” adlı (EU-ROCONTROL) bir teşkilât kurmuş (bundan sonra kısaca “Teşkilât” diye adlandırılacaktır) olup, bu Teşkilât ulusal sivil ve askeri yetkililerle işbirliği içinde hareket edecektir. Teşkilât 2 organdan müteşekkil olacaktır;

— Hava Seyrüseferi Güvenliği Daimi Komisyonu -bu metinde kısaca “Komisyon” diye adlandırılacaktır.- Teşkilâtın genel politikasını oluşturmaktan mesul olan organdır.

— Hava Seyrüseferi Emniyeti Ajansı : Bu metinde kısaca ‘Ajans’ olarak adlandırılacaktır. Ajansın Statüsü işbu Sözleşmenin Ek-1’inde yer almaktadır. Ajans, mevcut uzlaşma metninde kendisine verilen görevlerin veya Komisyon tarafından uzlaşmanın icrasından dolayı kendisine verilen görevlerin yürütülmesinden sorumlu olan organdır.

3. Teşkilâtın merkezi Brüksel’dedir.

Madde 2

1. Teşkilât aşağıdaki görevleri üstlenecektir.

a) Hava trafiğinin gelecekteki ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaçları karşılamak için gerekli yeni teknikleri araştırmak ve çözümlmek,

b) Hava Seyrüseferi konusunda uzun vadeli ortak amaçları geliştirmek ve adapte etmek,

c) Millî özellikteki orta vadeli planları koordine edip hava trafik hizmetleri ve kolaylıklarıyla alâkalı olarak, yukarıda (b) kısmında değinilen uzun vadeli amaçlar çerçevesinde, orta vadeli ortak bir plân hazırlamak,

d) Hava seyrüseferi ile ilgili yer ve uçak sistemleri ile hava trafiği hizmetleri personelinin meslekî eğitimi için ortak politikaları teşvik etmek;

e) Hava seyrüseferiyle alâkalı maliyet etkinliğini ve verimini iyileştirmek için gerekli tedbirleri incelemek ve teşvik etmek;

f) Hava seyrüseferiyle alâkalı incelemeleri, deneyleri ve çalışmalarını teşvik etmek ve yürütmek; hava seyrüseferi konusunda Âkit Tarafların yapmış olduğu inceleme, deney ve çalışmaların neticelerini toplamak ve yayınlamak,

g) Hava seyrüseferi konusunda üye tarafların yürütmekte olduğu araştırma ve geliştirme programlarını koordine etmek,

h) Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı ve sivil havacılıkla ilgilenen diğer uluslararası kuruluşlarca araştırılmakta olan hava seyrüseferi konusuyla ilgili meseleleri incelemek,

i) Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtına sunulacak olan bölgesel hava seyrüsefer planlarına ait değişiklikleri incelemek,

j) Madde 1.1 (c)’nin ifasında üzerine verilebilecek diğer görevleri yerine getirmek,

k) Âkit Taraflara veya konuyla ilgilenen üye olmayan devletlere uluslararası hava trafiği akış idaresi sistemleri kuruluşu ve işletilmesi konusunda yardım etmek,

l) Yol Ücretlerine İlişkin Çok Taraflı Anlaşma uyarınca hava ulaşımı hizmetlerini kullananlardan alınması gereken harçları, üye taraflar adına veya bu anlaşmaya taraf olan üye olmayan devletler adına tespit ve tahsil etmek,

Bu gibi görevlerin yürütülmesi için işbirliği yapmak isteyen üye olmayan devletlerle teşkilât arasında özel bir anlaşma yapılabilir.

2. Âkit Taraflardan birinin veya birden fazlasının talebi üzerine aşağıdaki görevler teşkilâta verilebilir;

a) Hava trafiği hizmet ve kolaylıklarının dizaynı ve donatımı gibi özel amaçlı hava seyrüseferi konularında bu gibi taraflara yardım etmek,

b) Bu taraflar namına kısmi veya bütün bir hava trafik hizmeti sağlamak veya işletmek,

c) Bu taraflara, Yol Ücretlerine İlişkin Çok Taraflı Anlaşma ile belirlenmiş olan ve hava seyrüsefer hizmetlerini kullananlardan hacz edilmesi gereken ücretlerin hesaplanmasında ve tahsil edilmesinde yardımcı olmak.

Bu tip görevlerin ifası, her bir durumda, Teşkilât ile alâkalı taraflar arasında yapılacak özel bir anlaşmayla yürütülecektir.

3. Bir veya birden fazla sayıdaki üye olmayan devletin ricası üzerine teşkilâta şu görevler de tevdi edilebilir :

a) Bu devletlere hava seyrüsefer hizmetleri ve cihazlarının plânlanması ve temini hususunda ve hava trafiği akış idaresi hususunda yardımcı olmak,

b) Yol Ücretlerine İlişkin Çok Taraflı Anlaşma kapsamına girmeyen ve bu devletlerce hava seyrüsefer hizmetlerini kullananlar üzerine tahakkuk ettirilen borçların hesaplanmasında ve tahsilinde bu devletlere yardım etmek,

Bu tip görevlerin ifası, her bir durumda, Teşkilât ile alâkalı devletler arasında yapılacak özel bir anlaşmayla yürütülecektir.

Madde 3

1. Mevcut, Sözleşme Ek-2'de listesi verilen Uçuş Malûmat Bölgeleri hava trafiğinin hava seyrüsefer hizmetlerine ve bununla alâkalı yaklaşıma ve havaalanı hizmetlerine uygulanacaktır.

2. Ek-2'de verilen Uçuş Malûmat Bölgeleri listesinde herhangi bir düzeltme yapmak isteyen bir Âkit Tarafın bu isteği, eğer isteğin yerine getirilmesi Sözleşme kapsamına giren hava sahâsının toplam sınırlarında bir değişiklik meydana getirecekse, Komisyonun tam bir oybirliğiyle bu konuda anlaşmasına tabi olacaktır. Bahsedilen tipte bir değişikliğe yol açmayan düzeltmeler ise, alâkalı üye tarafça teşkilâta bildirilecektir.

3. Bu Sözleşmenin amaçları dolayısıyla, "hava trafiği" deyimini, sivil uçaklar ile Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtının usullerine uyan askeri, gümrük ve polis uçaklarını kapsar.

Madde 4

Teşkilât kanunî şahsiyete ve Âkit Tarafların topraklarında tüzel kişilere millî kanunlar çerçevesinde tanınan tam bir kanunî ehliyet ve sorumluluğa sahip olacaktır. Teşkilât taşınabilir ve taşınamaz mal satın alma hakkına; mahkemeye başvurma hakkına sahiptir. Bu Sözleşmede veya buna ekli olan statüde aksi belirtilmedikçe, kendi namına hareket eden Ajans tarafından temsil edilecektir. Teşkilâtın mal varlığını Ajans idare edecektir.

Madde 5

1. Komisyon, üye tarafların temsilcilerinden oluşacaktır. Üye tarafların her birisi, özellikle sivil havacılık ve millî savunma amaçlarının her ikisinin de temsil edilmesini sağlamak amacıyla birkaç delege ataması yapabilir; ancak delegeler sadece bir tek oy hakkına sahip olacaktır.

2. Madde 2.1 (1)'in amaçları bakımından Komisyon, Yol Ücretlerine İlişkin Çok Taraflı Anlaşmaya taraf olan Teşkilâta üye olmayan devletleri de içine alacak şekilde genişletilecektir. Bu şekilde genişletilen Komisyon, sözkonusu anlaşmanın hükümlerine uygun kararlar alacaktır.

3. Teşkilât ile üye olmayan devletler arasında madde 2.1'e göre yapılmış özellikle hava trafiği akış yönetimi konusundaki diğer anlaşmalarda bu hususta hüküm mevcut ise, Komisyon genişletilecek ve bu anlaşmalardaki hükümlere uygun kararlar alacaktır.

Madde 6

1. Madde 2.1'de Teşkilâta verilen görevlerin yerine getirilmesinde Komisyon aşağıdaki tedbirleri alacaktır;

a) Âkit Taraflarla alâkalı olarak;

— Madde 2.1 (b) ve (c) de temas edilen hallerde,

— Komisyon, Âkit Tarafların ortak bir hareket tarzı içine girmelerinin kaçınılmaz olduğuna kanaat getirdiği takdirde 2.1 (a) ve (d) ile (k) arasındaki paragraflarda belirtilen hallerde; üye taraflara bir tavsiyede bulunabilir.

b) Ajans ile alâkalı olarak;

— Senelik iş programını, bütçeyi, faaliyet raporunu ve madde 2.1'de belirtilen görevlerin yapılması için Ajans Tarafından kendisine sunulacak olan gelecek birkaç senelik çalışma ve yatırım programlarını onaylayacaktır. Ajansa verilen görevlerin yapılmasını teminen lüzumlu gördükçe, Ajansa direktifler verecektir.

— Mevcut Sözleşme ve Ajans Statüsünün kendisine tanıdığı idari yetkileri kullanarak, gerekli bütün tedbirleri alacaktır.

— Ajansa bütçeyi yönetmesi konusunda yetki verecektir.

2. Komisyon, ilâve olarak;

a) Ajans Statüsü ile ilgili 7.2 ve 19.3 maddelerine göre alınması gerekli tedbirleri, personel yönetmeliklerini ve malî yönetmelikleri onaylayacaktır.

b) Ajans Statüsünün 22.1 maddesine göre, kontrol heyetinin üyelerini 5 senelik bir süre için atayacaktır.

3. Komisyon, Madde 2'de bahsedilen özel anlaşmalara ilişkin müzakereleri başlatması için Ajansa yetki verecek ve Ajans tarafından müzakere edilen bu anlaşmaları onaylayacaktır.

4. 31 nci maddede belirtilen hakem mahkemesi nezdinde Teşkilât adına Komisyon tarafından dava açılabilir.

Madde 7

1. Kararlar, Komisyondaki Âkit tarafların oybirliğiyle alınacak ve Âkit Taraflar üzerinde bağlayıcı olacaktır. Fakat, Âkit Taraflardan biri, madde 2.1 (b) ve (c) de bahsedilen konulardan biriyle ilgili olarak behemahal gözetilmesi gereken millî menfaatlerinin kendisini oybirliğiyle karar almaktan alıkoyduğunu belirtmesi halinde; bu oy kullanmaktan çekinmeye sebep olan hususların Komisyona bildirilmesi kaydıyla, bu karara iştirak etmeyebilir. Komisyona yapılacak böyle bir bildirim takip eden 6 ay içinde, Komisyon ya ilk kararını gözden geçirecek veya bu oy kullanmamaya sebep olan hususla ilgili olarak bazı sınırlama veya şartların uygulamaya konmasına karar verecektir. Komisyon her iki halde de Âkit tarafların oybirliğiyle karar almak zorundadır.

2. Komisyon, madde 6.2 (a), 6.3 ve 11.3'de bahsedilen tedbirler hususunda oybirliği ile karar verecektir.

3. Başka türlü beyan edilmedikçe madde 6.1 (b) ve 6.4'de belirtilen hallerdeki tedbir ve direktifler Komisyondaki oyların çoğunluğunu gerektirecektir. Çoğunluk tabiri şöyle anlaşılmalıdır.

— Bu oylar, aşağıda Madde 8'de belirtilen ağırlıklara tabi olacaktır.

— Bu oylar, oy kullanan üye tarafların çoğunluğunu temsil edecektir.

4. Madde 6.2 (b) de bahsedilen tedbirler, yukarıdaki paragraf 1'e uygun olarak Komisyon tarafından alınacak, ancak paragraf 1'e uygun olarak hesaplanan çoğunluk, kullanılan ağırlıklı oyların % 70'inden az olmayacaktır.

5. Komisyonun tavsiyeleri, Âkit tarafların çoğunluğunun oyunu gerektirecektir.

Madde 8

Sözleşmenin 9 uncu maddesi, madde 8 olacak ve metin şeklinde olacaktır :

1. Madde 7'de bahsedilen ağırlık, aşağıdaki tabloya uygun olarak belirlenecektir.

Bütün Âkit Tarafların toplam yıllık katkılarının yüzdesi olarak bir üye tarafın yıllık katkı nispeti

	oy sayısı
% 1'den az	1
% 1 ile % 2'den az	2
% 2 ile % 3'den az	3
% 3 ile % 4 1/2'den az	4
% 4 1/2 ile % 6'dan az	5
% 6 ile % 7 1/2'den az	6
% 7 1/2 ile % 9'dan az	7
% 9 ile % 11'den az	8
% 11 ile % 13'den az	9
% 13 ile % 15'den az	10
% 15 ile % 18'den az	11

	oy sayısı
% 18 ile % 21'den az	12
% 21 ile % 24'den az	13
% 24 ile % 27'den az	14
% 27 ile % 30'dan az	15
% 30 ile	16

2. Oy sayısı başlangıç olarak, 1981'de Brüksel'de imzaya açılan protokolün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yukarıdaki tablodan istifade ile ve Âkit Tarafların Teşkilâtın butçesine yapacakları yıllık katkının tespitinde kullanılan Ajans statüsünün 19 uncu maddesindeki kurala uygun olarak tespit edilecektir.

3. Bir devletin Teşkilâta dahil olması halinde, üye tarafların oyları aynı usulde yeniden tesbit edilecektir.

4. Oy sayıları yukarıdaki esaslar dahilinde her sene yeniden hesaplanacaktır.

Madde 9

1. Komisyon, oybirliği ile kabul edilmesi gereken çalışma kurallarını tesbit edecektir.

2. Bu kurallar, diğerleri yanında, Başkanın görevi ile çalışma gruplarının oluşturulması ve Komisyonun çalışma lisansı ile alakalı kuralları ihtiva edecektir.

Madde 10

Komisyonun çalışması için gerekli personel ve diğer ihtiyaçlar Ajans Tarafından Komisyona temin edilecektir.

Madde 11

1. Komisyon, Teşkilâtın amaçlarının gerçekleştirilmesi için uygun devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla münasebetler yürütecektir.

2. Komisyon, madde 6.3 ve 13'de belirtilen hükümler saklı kalmak kaydıyla, Teşkilâtın Madde 2'de belirtilen görevlerini yerine getirmesi için gerekli olan anlaşmaları, uluslararası kuruluşlar, Âkit Taraflar veya diğer devletlerle yürütüp neticelendirmek hususunda, özellikle tek başına yetkili kılınacaktır.

3. Ajansın teklifi üzerine Komisyon, madde 2'de bahsedilen görevlerin yerine getirilmesi için gerekli anlaşmaları başlatmak ve neticeye bağlamak hususundaki kararları Ajansa terkedebilir.

Madde 12

Teşkilât ile bir veya birden fazla Âkit Taraf arasındaki veya bir veya birden fazla üye olmayan devlet arasındaki veya uluslararası bir kuruluş arasındaki Madde 2'de bahsedilen görevlerle alakalı anlaşmalar; tarafların karşılıklı görevlerini, haklarını ve mecburiyetlerini, mali düzenlemelerle birlikte kayda bağlayacak ve alınması gerekli tedbirleri tesbit edecektir. Bu tip anlaşmalar, madde 6.3 ve 11.3'deki hükümlere uygun olarak Ajans tarafından müzakere edilebilir.

3504

30 . 11 . 1988

Madde 13

Ajans, Komisyonca verilen direktifler çerçevesinde, Ajans hizmetlerinin yürütülmesi ve hava trafiğinin koordinasyonu için, Âkit Tarafların veya üye olmayan devletlerin veya uluslararası kuruluşların resmî veya özel mahiyetteki uygun teknik birimleri ile bağlantılar temin edebilir.

Bu amaçla, Ajansın faaliyetleri için gerekli oldukları sürece ve Ajans tarafından Komisyona bu konuda bilgi verilmesi kaydıyla, Ajans tarafından Teşkilât adına tamamen idarî, teknik veya ticarî mahiyette taahhütlere girilebilir.

Madde 14

1. Teşkilât tesislerinin yerleştirilmesi için taşınmaz mallar edinilmesi lâzım geldiği halde, ulusal hukuka ve söz konusu hukukun kamulaştırmaya ilişkin hükümlerinin sonuçlarına göre ve ilgili hükümetin mutabakatına bağlı kalma kaydıyla, amme menfaati hakkı tanınır. Karşılıklı rıza ile bir anlaşmaya varılmadığı takdirde, söz konusu taşınmazın alınması için millî kanuna göre ilgili Devletin yetkileri amme menfaati gerekçesiyle kamulaştırma işlemine başlıyacaktır.

2. Yukarıdaki paragrafta belirtilen usullerin mevcut olmadığı Âkit Taraf ülkesinde Teşkilât, sivil havacılığın ve telekomünikasyon sistemlerinin istifadesi için mecburi satın alma metodlarından yararlanabilir.

3. Âkit Taraflar, Teşkilât adına ülkelerinde kurulmuş olan tesis ve hizmetlerle alâkalı olarak, devletin millî kanunla amme menfaati içinde bulunan aynı amaçlı millî hizmetler lehine taşınmaz mal sahiplerinin hakları üzerine koyduğu sınırlamalardan Teşkilâtın da yararlanma hakkı bulunduğunu kabul ederler.

4. Teşkilât bu maddede belirtilen hükümlerin uygulanmasından doğan masrafları, mümkün bulunduğu devletin kanunlarına uygun olarak ödenmesi gerekli tazminatlar dahil, yükleneciktir.

Madde 15

Teşkilâtın madde 2.2 (b)'de belirtilen görevleri yerine getirmesi durumunda, Ajans, Âkit Tarafların ülkelerinde ve bu ülkelerin taraf oldukları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde bu ülkelere tevdi edilen hava trafik hizmetlerinin ait olduğu hava sahalarında yürürlükte olan yönetmelikleri uygulayacaktır.

Madde 16

Teşkilâtın madde 2.2 (b)'de belirtilen görevleri yerine getirmesi durumunda Ajans, hava trafik hizmetlerine tevdi edilen yetkileri çerçevesinde, uçak kaptanlarına gerekli bütün talimatı verecektir. Uçak kaptanları bir önceki paragrafta belirtilen mücbir sebepler dışında, bu talimatların gereğini yapmak zorunda olacaktır.

Madde 17

Teşkilâtın madde 2.2 (b)'de belirtilen görevleri yerine getirmesi durumunda, hava trafik hizmetlerinin Ajansa devredildiği hava sahalarında vuku bulacak hava seyrüsefer yönetmeliği ihlalleri, Ajans tarafından bu amaçla özel olarak görevlendirilen yetkililer tarafından raporlara

kaydedilecektir. Bu rapor işleminde, aynı mahiyetteki ihlalin Âkit Taraf yetkililerinin kendi millî kanunları çerçevesinde kullandıkları rapor etme hakkı mahfuzdur. Yukarıda söz konusu edilen raporlar, aynı tipteki ihlalleri rapor etmeye yetkili millî yetkililerin hazırladığı raporlar gibi, millî mahkemelerde aynı derecede geçerli sayılacaktır.

Madde 18

1. Görevleriyle alakalı olarak Teşkilâta gönderilen veya Teşkilâtça gönderilen yayınların ve diğer bilgi malzemelerinin dolaşımı hiçbir şekilde engellenmeyecektir.

2. Resmî muhaberat ve dökümanların transferleri konusunda Teşkilât, Âkit Tarafların herbirinin uluslararası teşkilâtlara tanıdığı imkânlardan daha az olmayan bir muamele görecektir.

Madde 19

1. Teşkilât, Âkit Tarafların ülkelerinde ve merkezinin bulunduğu Devlette kurulması, dağıtılması veya tasfiyesi hallerinde her türlü vergi, resim ve harçdan muaf tutulacaktır.

2. Görevlerini yerine getirmek için mülkiyetini aldığı taşınmaz mülkler dolayısıyla Teşkilât, her türlü vergi, resim ve harçdan muaf tutulacaktır.

3. Teşkilât, kendisine, mülküne, malî varlığına ve gelirlerine uygulanabilir olan her türlü doğrudan vergilerden muaf tutulacaktır.

4. Teşkilât, borç işlemlerinden dolayı ortaya çıkan ve Teşkilât üzerine düşen her türlü dolaysız malî ücretlerden muaf tutulacaktır.

5. Teşkilat, istisna veya ayrıcalık niteliğini haiz her türlü vergiden muaf tutulacaktır.

6. Bu maddede belirtilen muafiyetler, kamu yararına hizmetler için tahsil edilen vergi ve ödemeleri kapsamayacaktır.

Madde 20

1. Teşkilât, kendisine sunulan hizmetler dışında kalan her türlü gümrük vergisi ve resimlerden veya bunlarla aynı etkiye sahip ödemelerden muaf tutulacak ve teşkilâtın resmî kullanımı için gerekli olan ve Teşkilâtın bina ve tesislerine sevki yapılmış olan veya Teşkilâtın işyerlerinde ihtiyaç duyulan her türlü malzeme, cihaz, gereç ve diğer unsurların ithalinde her türlü ithal yasağından veya sınırlamasından muaf olacaktır.

2. Bu şekilde ithal edilen mallar, getirildikleri ülke içinde, ilgili Âkit Taraf hükûmeti ile tespit edilen şartlar çerçevesinde olanlar hariç, belli bir ödeme karşılığında veya ücretsiz olarak satılamazlar, kiralanamazlar veya devredilemezler.

3. Yukarıda paragraf 1'de bahsedilen ve Teşkilâtın kullanımı için ithal edilen malzeme, cihaz, gereç ve diğer eşyaların bu Teşkilâta etkili bir şekilde iletildiğinden ve bu malzemelerin hakikaten Teşkilâtın bina ve tesisleri için veya Teşkilâtın faaliyetleri için kullanıldığından emin olmak için gerekli görülen her türlü kontrol tedbiri alınabilir.

4. İlâve olarak, bu metne ek olan Statü'nün 25 nci maddesi kapsamına giren yayınlar konusunda Teşkilât, her türlü gümrük vergisinden ve her çeşit gümrük yasağı veya tahdidinden muaf tutulacaktır.

Madde 21

1. Teşkilât, amaçlarını yerine getirmek için gerekli para muamelelerinin yapılmasında ihtiyaç duyulan her türlü döviz elinde tutabilir veya her türlü döviz cinsinden hesap açtırabilir.

2. Âkit Taraflar Teşkilâta, millî yönetmeliklerce veya uygulanabilir olduğu ölçüde uluslararası anlaşmalarca belirlenen şartlar çerçevesinde, Teşkilâtın kuruluş ve faaliyetleri için gerekli olan her türlü malî kaynak transferi konusunda yetki vermeyi taahhüt ederler. Bu yetki, ilgili Âkit Taraf Hükûmeti müsaade ettiğinde, borç faaliyet ve hizmetlerini de ihtiva eder.

Madde 22

1. Teşkilât Âkit Tarafların vatandaşları olan ehil şahısların hizmetlerinden istifade edebilir.

2. Teşkilâtın personeli ve bunların aile halkını oluşturan aile fertleri, benzeri diğer uluslararası kuruluşların personeline sağlanan göçü sınırlayan veya yabancıların kayıtlarını düzenleyen tedbirlerden muafiyet hakkından istifade edeceklerdir.

3. (a) Âkit Taraflar, uluslararası kriz durumunda, teşkilâtın personeline ve bunların ev halkını oluşturan aile fertlerine diğer uluslararası teşkilâtların personeline tanıdıkları yurda dönüş imkânları sağlayacaklardır.

(b) Yukarıdaki (a) hükmü, bu personelin Teşkilâta olan yükümlülüklerini etkilemeyecektir.

4. Bu maddenin (1) ve (2) nolu paragrafında belirtilen hükümlere, kamu politikası, kamu emniyeti ve halk sağlığı sebepleri dışında istisna yapılamaz.

5. a) Teşkilâtın personeline : Şu hallerde gümrük vergi ve resimlerinden muafiyet tanınacaktır :

— Bahis konusu ülkeye yerleşmek amacıyla ilk defa geldiklerinde dışarıdan getirdikleri yeni olmayan şahsî eşyalarında, taşınabilir mallarında ve diğer ev aletlerinde,

— Görevlerini bitirmeleri halinde ülke dışına çıkarılan bu aynı eşyaları ve taşınabilir malları tekrar yurt dışına çıkarırken,

— Bu şahısların istifade ettiği genel hizmetler bu hükmün dışındadır.

b) Teşkilât personeli, Âkit Taraflardan herhangi birinin ülkesinde görevine başlar-ken şahsî arabalarını geçici bir süre için gümrükten muaf olarak ithal ve daha sonra, görevlerinin bitiminden daha geç olmayan bir tarihte söz konusu arabayı gümrükten muaf olarak yeniden ihraç edebilirler fakat bu işlemler her halükârda ilgili Âkit Taraf hükûmetinin gerekli gördüğü şartlara tabidir.

c) Teşkilât personeli bütün resmî evrak ve dökümanları konusunda dokunulmazlık hakkına sahiptir.

6. Âkit Taraflar, yukarıda madde 5 (a) ve (b)'de belirtilen hükümleri kendi vatandaşları için uygulamaya icbar edilemez.

7. Teşkilâtın personeline tanınan ayrıcalık, muafiyet ve kolaylıklara ilave olarak Ajansın genel müdürü, görevinin ifası esnasında yazılı veya sözlü olarak yaptığı açıklamalar dahil hareketlerinden dolayı adli takibata tabi tutulmama dokunulmazlığına sahip olacaktır. Ancak, bu dokunulmazlık, motorlu trafik suçlarını veya kendisine ait veya kendisinin kullandığı bir aracın yol açtığı zararları kapsamaz.

3504

30 . 11 . 1988

8. İlgili hükümetler maaşların kısıtlama olmaksızın transferlerinin yapılması için gerekli bütün tedbirleri alacaktır.

Madde 23

Âkit Tarafların temsilcileri, görevlerini ifa ederlerken, toplantı yerlerine gidiş ve gelişte yaptıkları seyahatler süresince, bütün resmî evrak ve dokümanlarının dokunulmazlığı hakkına sahip olacaktır.

Madde 24

Teşkilâtın kendine mahsus bir sosyal güvenlik sistemi mevcut olması dolayısıyla, Teşkilât, Genel Müdür ve Teşkilâtın personeli 1981'de Brüksel'de imzaya açılan Protokolün yürürlüğe girmesi anında Teşkilât ile üye taraflar arasında mevcut olan düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla, millî sosyal güvenlik teşkilâtına yapılan mecburi katkılardan muaf tutulacaklardır.

Madde 25

1. Teşkilâtın taahhütnameden doğan sorumluluğu, bu taahhütnameye uygulanabilen ilgili kanunla belirlenmiş olacaktır.

2. Taahhütte ilgili olmayan sorumluluklar konusunda ise Teşkilât, organlarının veya elemanlarının görevlerinde iken sebep oldukları ihmallerden doğan zararlar için, zararlara bu kişi ve organların sebep olduğu belirlenirse, tazminat ödemesi yapacaktır.

Bundan evvelki hüküm, Âkit Tarafların millî kanunlarınca doğabilecek diğer telâfi tazminatlarını geçersiz kılmaz.

Madde 26

1. (a) Teşkilâtın müesseseleri dokunulmazlık hakkına sahip olacaktır. Teşkilâtın mal ve para varlığı, her türlü soruşturma elkoyma veya kamulaştırmadan muaf olacaktır.

(b) Teşkilâtın arşivleri ve ona ait bütün resmî evrak ve dokümanlar, nerede yerleşik olursa olsunlar, dokunulmaz özellikte olacaktır.

2. Teşkilâtın mülküne ve malî varlığına mahkeme kararları hariç el konamaz veya kamulaştırma tatbik edilemez; Teşkilâtın tesislerine el konamaz ya da haciz uygulanamaz.

3. Bununla beraber ilgili ülkelerde mahkeme kararlarının uygulanabilmesini sağlamak ve adli soruşturmaların yürütülmesini temin etmek amacıyla Teşkilâtın tesislerinin ve arşivlerinin bulunduğu devletlerin yetkili makamları, Ajansın Genel Müdürüne gerekli bilgiyi verdikten sonra bu tesis ve arşivleri gözden geçirme hakkına sahip olacaklardır.

Madde 27

1. Teşkilât, Sözleşmede belirtilen ayrıcalıkların, dokunulmazlıkların, muafiyetlerin ve kolaylıkların kötüye kullanılmasını önlemek, adaletin mükemmel tarzda tecelli etmesini kolaylaştırmak ve polis yönetmeliklerinin gerektiği gibi yürütülmesini temin etmek amacıyla, Âkit Tarafların yetkili makamları ile her zaman işbirliği yapacaktır.

2. Teşkilât, Âkit Tarafların ülkelerinde kullanılmak için kendisine tahsis edilen herhangi bir taşınmaz mülkün içerisinde veya yakınlarında kamu yararına yapılacak belediye vesair hizmetlerin yürütülmesini mümkün olduğu kadar kolaylaştıracaktır.

Madde 28

Teşkilâtın madde 2.2 (b)'de belirtilen görevleri yürütmesi halinde, Âkit Tarafın ülkesine kabul, üzerinden uçma ve ülkenin emniyeti ile alâkalı uluslararası anlaşmalar ve millî yönetmelikler, Ajans üzerinde bağlayıcı mahiyette olacak; ve Ajans bu anlaşma ve yönetmeliklerin uygulanmasını temin için gerekli bütün tedbirleri alacaktır.

Madde 29

Teşkilâtın madde 2.2 (b)'de belirtilen görevleri yürütmesi halinde Ajans faaliyetleri dolayısıyla bilgi sahibi olduğu bir uçakla ilgili bütün bilgileri, bu tip istekte bulunan Âkit Tarafa vermekle yükümlü olacaktır. Böylece Âkit Tarafların millî yönetmeliklerinin ve uluslararası anlaşmaların gerektiği gibi uygulandığını takip etmeleri mümkün olabilecektir.

Madde 30

Âkit Taraflar, malî bir dengeye ulaşmanın Ajans için gerekli olduğunu kabul ederler ve bu metne ek olarak yeralan Statüde belirlenen limitler ve şartlar dahilinde ve Ajansın kendi gelirlerini de gözönüne alarak, münasip malî kaynakların sağlanmasını taahhüt ederler.

Madde 31

1. Komisyonu temsil eden Teşkilât ile Âkit Taraflar arasında veya Âkit Tarafların kendi aralarında, bu Sözleşmenin veya eklerinin uygulanması veya yorumuyla alâkalı olarak ortaya çıkabilecek olan ve doğrudan müzakerelerle veya başka bir tarzda halledilmesi mümkün olmayan herhangi bir anlaşmazlık, Tarafların herhangi birinin talebi üzerine, hakeme havale edilecektir.

2. Bu amaçla, Tarafların her biri her halükârda bir hakem atayacaklardır. Eğer taraflardan birisi, diğer tarafın bu konudaki talebini aldıktan sonraki iki ay içinde hakemini belirlemezse, veya, belirlenen hakem 2 ay içinde 3 üncü bir hakemin seçilmesi konusunda anlaşma yapmaz ise, Taraflardan herhangi biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanından hakem seçimi yapmasını isteyebilir.

3. Hakem mahkemesi kendi usullerini belirleyecektir.

4. Tarafların her biri, kendi hakeminin masraflarını ve kendisinin mahkemede temsil masraflarını karşılayacaktır; 3 üncü hakemin masrafları ve ilgili diğer masraflar, anlaşmazlığa taraf olan ülkeler tarafından eşit olarak karşılanacaktır. Fakat, hakem mahkemesi uygun görürse masrafları başka bir şekilde paylaşırabilir.

5. Hakem mahkemesinin kararları, anlaşmazlığa taraf olan ülkeler üzerinde bağlayıcı olacaktır.

Madde 32

1. Ajansın Statüsü ve bu metne ekli Statüde işbu Sözleşmede belirlenen şartlara tabi olmak kaydıyla yapılan değişiklikler Âkit Tarafların ülkelerinde geçerli olacak ve etkiye sahip olacaktır.

2. Statü'deki hükümlerin değiştirilmesi, Komisyon üyelerinin oybirliğiyle bu değişiklikleri kabul etmesine bağlıdır.

3504

30 . 11 . 1988

3. Fakat metne ek olan Statü'deki 1, 11, 19 ve 20 no'lu maddelerdeki hükümler Komisyonca değiştirilemezler.

Madde 33

Olağanüstü hal veya savaş vukubulması durumunda, mevcut Sözleşmenin hükümleri, konuyla alâkalı Âkit Tarafların hareket serbestliğini etkilemeyecektir.

Madde 34

Âkit Taraflar, kamu hizmetlerinin sürekliliğini temin amacıyla hazırlanmış olan ve Statüde bulunan cari hükümlerin Ajansa uygulanmasını temin etmeyi taahhüt ederler.

Madde 35

1. İşbu Sözleşmenin geçerliliği, 1981'de Brüksel'de imzaya açılan Protokolle tashih edildiği üzere, bahsedilen Protokolün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 20 yıllık bir süre için uzatılacaktır.

2. Bu süre, bitiminden en az iki sene evvel taraflardan birisi Belçika Krallığı Hükûmetine Sözleşmeden çekilmek niyetini ihtiva eden yazılı bir uyarı vermediği sürece, otomatik olarak 5 sene daha uzayacaktır. Belçika Krallığı Hükûmeti, diğer üye Devletlere böyle bir uyarı konusunda haber verecektir.

3. Yukarıdaki başvurular dolayısıyla Teşkilât dağılma durumuna gelirse, tasfiye amaçları için varlığını devam ettirmek zorunda kalacaktır.

Madde 36

1. 1981'de Brüksel'de imzaya açılan Protokolle değiştirilen işbu Sözleşmeye, söz konusu Protokol'ü imzalamamış olan herhangi bir ülkenin katılması;

a) Komisyonun oybirliği ile mutabakatını bildirmesine ve,

b) O ülkenin aynı zamanda 1981'de Brüksel'de imzaya açılan Yol ücretlerine ilişkin Çok Taraflı Anlaşmaya katılma belgesini tevdi etmesine bağlıdır.

2. Komisyon Başkanı, katılma başvurusunun kabulüne ilişkin kararı Protokolü imzalamamış olan Devlete bildirecektir.

3. Katılma belgesi Belçika Krallığı Hükûmetine tevdi edilecek ve bu Hükûmet, Protokolü imzalamış ve katılmış olan Devletlerin Hükûmetlerine bilgi verecektir.

4. Katılma, katılma belgesinin tevdi edilmesini takip eden ikinci ayın birinci gününden itibaren geçerli olacaktır.

Sözleşme hükümlerinin birleştirilmiş şekli olan bu metin; Alman, İngiliz, Fransız, Hollanda ve Portekiz dillerinde hazırlanmıştır.

Hava Seyrüseferinin Emniyeti için İşbirliğine Dair 13 Aralık 1960 tarihli Uluslararası EU-ROCONTROL Sözleşmesinin ve bu Sözleşmeyi değiştiren 12 Şubat 1981 tarihli Protokolün son hükümleri gereğince, çeşitli dillerdeki metinler arasında farklılık olması halinde, Fransızca metin esas alınacaktır.

YOL ÜCRETLERİNE İLİŞKİN ÇOK TARAFLI ANLAŞMA

- Federal Almanya Cumhuriyeti
- Avusturya Cumhuriyeti
- Belçika Krallığı
- İspanya
- Fransa Cumhuriyeti
- Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı
- İrlanda
- Lüksemburg Büyük Dükalığı
- Hollanda Krallığı
- Portekiz Cumhuriyeti
- İsviçre Konfederasyonu

bundan böyle “Âkit Devletler” olarak adlandırılacak; Hava Seyrüseferinin Emniyeti için Avrupa Teşkilâtı bundan böyle, “Eurocontrol” olarak adlandırılacak.

Yol ücretlerinin tahsili ile ilgili olarak Avrupa Devletleri tarafından Eurocontrol ile yapılan Anlaşmanın, Hava Seyrüseferinin Emniyeti İçin İşbirliğine Dair 13 Aralık 1960 tarihli Uluslararası EUROCONTROL Sözleşmesinin tadil edilmesi nedeniyle değiştirilmesi gerektiğini gözönünde tutarak,

Yol ücretlerinin tesisi ve tahsili açısından işbirliği yapmanın geçmişte yararının kanıtlanmış bulunduğunu dikkate alarak,

Tesis olunan işbirliğini sürdürme ve güçlendirme arzusuyla,

Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtının tavsiye ettiği esasları dikkate alarak, mümkün ölçüde fazla Avrupa Devletinin katılabileceği tek bir Avrupa yol harcı sistemini işletmek azmiyle,

Bu tek sistemin aynı zamanda kullanıcılarla istişareyi kolaylaştıracağından emin olarak;

EUROCONTROL Yol Harçları sistemine dahil Devletler bakımından ücretlerin geri alınması yoluyla Teşkilâtın gücünün artırılmasının arzuya şayan olduğunu dikkate alarak;

Böyle bir sistemin yeni bir yasal temel gerektireceğini gözönünde bulundurarak;

Aşağıdaki gibi anlaşmaya varmışlardır.

Madde 1

1. Âkit Taraflar yetkileri dahilindeki Uçuş Malûmat Bölgelerinde yeralan hava sahasındaki hava seyrüsefer imkânları ve hizmetlerine ilişkin ücretlere bundan böyle “yol ücretleri” denilecek hususunda genel bir politika kabul etmek hususunda mutabık kalmışlardır.

2. Taraflar buna binaen, yol ücretlerinin belirlenmesi ve tahsili için müşterek bir sistem oluşturulmasına ve EUROCONTROL servislerinin bu amaç için kullanılmasına karar verirler.

3. Bu amaçla, Daimi Komisyon ve EUROCONTROL Danışma Komitesi, EUROCONTROL'un üyesi olmayan Âkit Devletlerin temsilcilerini kapsayacak şekilde genişletilecek ve bunlara bundan böyle “Genişletilmiş Komisyon ve Genişletilmiş Komite” denilecektir.

3504

30 . 11 . 1988

4. Yukarıda paragraf - 1'de bahsedilen Uçuş Malûmat Bölgeleri Ek-1'de yer almaktadır. Âkit Devletlerin Uçuş Malûmat Bölgeleri listesinde yapmak istedikleri herhangi bir değişiklik, eğer bu Anlaşmayla sabit olan hava sahasının sınırlarını kapsayan bir değişikle sonuçlanacaksa, Genişletilmiş Komisyonun oybirliğiyle alacağı karara bağlı olacaktır.

Böyle bir sonuca yol açmayan herhangi bir değişiklik, ilgili Âkit Devlet tarafından EUROCONTROL'a bildirilecektir.

Madde 2

Âkit Devletlerin herbiri, Madde 6.1 (b) hükümlerine tabi olmak kaydıyla, Genişletilmiş Komisyonda bir oy hakkına sahip olacaktır.

Madde 3

1. Genişletilmiş Komisyon, yol ücreti birleşik sisteminin kurulmasını şu yöntemle yürütecektir :

a) Bu ücretler, uçuş anındaki hava seyrüsefer kolaylıklarına hizmetlerine ve sistemin işlemesine ilişkin hususlarda Âkit Devletlerce üstlenilen maliyetlerin olduğu kadar EUROCONTROL'un sistemi işletmesinden doğan maliyeti de hesaba katan genel bir formüle göre belirlenir.

b) Bu ücretler, uçuş başına tek ücret olarak EUROCONTROL tarafından tahsil edilir.

2. Genişletilmiş Komisyon yukarıdaki sebepler nedeniyle;

a) Yukarıda paragraf - 1 (a)'da sözüedilen maliyetlerin belirlenmesine ilişkin esasları tesis eder.

b) Yol ücretlerinin hesaplanmasında uygulanacak formülü belirler.

c) Yukarıda paragraf - 1 (a)'da belirtilen fiyatların her değişen ücret süresi için, tahsil edilme oranını onaylar.

d) Yol ücretlerinin beyan edildiği hesap birimini belirler.

e) Birim oranları, tarifeler, ödeme şartları ve süreler de dahil olmak üzere, sistemin uygulanma şartlarını belirler.

f) Yol ücretlerinden muaf tutma işlemlerinin kurallarını belirler.

g) Genişletilmiş Komitenin raporlarını onaylar.

h) Yol ücret sistemine uygulanabilen finansman düzenlemelerini kabul eder.

i) EUROCONTROL ile bu anlaşma kapsamında olmayan hava geçiş ücretleri ile ilgili EUROCONTROL'un teknik yardımlarından veya kaynaklarından yararlanmayı arzulayan herhangi bir devlet arasındaki sözleşmeleri onaylar.

j) Madde 5.1 (c)'ye uygun olarak, Genişletilmiş Komite tarafından gösterilen bütçe tasarısını onaylar.

3. Genişletilmiş Komisyon, bütün Âkit Devletlerin oy birliği ile kendi çalışma usullerine ilişkin esasları belirleyecektir.

Madde 4

Âkit Devletlerin herbiri, madde 6.2 (b)'ye tabi olmak kaydıyla, Genişletilmiş Komitede bir oy hakkına sahip olacaktır.

Madde 5

1. Genişletilmiş Komite şu görevleri yapacaktır;

a) Genişletilmiş Komisyon için kararlar hazırlanması,

b) Yol ücreti sisteminin işleminin denetlenmesi, bu amaçla EUROCONTROL tarafından istihdam edilen kaynakların kullanımı da dahil olmak üzere Genişletilmiş Komisyonun kararları ile uygun ve özellikle yol ücretlerinin alınması hususunda, bütün gerekli tedbirlerin alınması;

c) Yol ücreti Sisteminin işlemesi için gerekli kaynaklar konusunda Genişletilmiş Komisyona rapor verilmesi, ve Komisyona, EUROCONTROL'un yol ücretleri ile bağlantılı çalışmalarıyla ilişkili bütçe eklerinin sunulması;

d) Genişletilmiş Komisyon tarafından havale edilen diğer bütün işlerin yapılması;

2. Genişletilmiş Komite, madde 6.2 (a)'nın şartlarına tabi olarak kendi çalışma usullerine ilişkin esasları belirleyecektir.

Madde 6

1. Genişletilmiş Komisyonun Kararları aşağıdaki gibi alınacaktır;

a) Madde 3.2 (a)'dan (f)'ye kadar olan ve (h)'da belirtilen hususlarda verilen kararların bütün Âkit Devletlerinin oy birliği ile alınması gerekecektir ve bu kararlar Âkit Devletleri bağlayacaktır; kararda oy birliğine varılmazsa, Genişletilmiş Komisyon geçerli oyların üçte iki çoğunluğu ile karar alacak; bu kararları ulusal menfaatlerin çiğnenmesi dolayısıyla uygulayamayan her Âkit Devlet, uygulayamama nedeninin açıklama beyanını Genişletilmiş Komisyona sunacaktır.

b) Madde 3.2 (i) ve (j)'de belirtilen hususlar üzerine verilen kararlar, bu oyların anlaşmanın Ek-2'sinde belirtilen şartlara uygun olarak EUROCONTROL'a üye devletlerin ağırlıklı çoğunluğunu kapsamaması şartıyla, kullanılan oyların üçte iki çoğunluğunu gerektirecektir; EUROCONTROL her yıl, bahsedilen hükümler altında üye devletlerin kullanmaya hak kazandıkları oy sayısı konusunda EUROCONTROL'a üye olmayan Sözleşme Devletlerine bilgi verecektir.

c) Madde 3.2 (g)'de belirtilen konulara ilişkin kararlar, oyların üçte iki çoğunluğunu gerektirecektir. Madde 25'te bahsedilen hakem mahkemesine, Genişletilmiş Komisyon tarafından EUROCONTROL adına sunulan davalara da aynı uygulama yapılacaktır.

2. a) Genişletilmiş Komitenin usul hükümleri, karar almayla ilgili kurallar da dahil olmak üzere, Genişletilmiş Komisyonunda bütün Âkit Devletlerin onayıyla belirlenecektir.

b) Bundan başka, Madde 5.1 (c)'de kastedilen hususlarda, genişletilmiş Komitenin Kararları, bu maddenin paragraf - 1 (b) hükümlerine uygun olarak alınacaktır.

Madde 7

EUROCONTROL, madde - 1'de belirtilen hava sahasındaki her uçuş için yol ücretini geçerli kurallara uygun bir şekilde belirleyecektir.

3504

30 . 11 . 1988

Madde 8

EUROCONTROL madde 7'de bahsedilen yol ücretlerini toplayacaktır. Bu sebeple, her uçuş için tek bir ücret belirlenebilecek ve EUROCONTROL tarafından talep edilen uçuş başına düşen ücret Teşkilât merkezinde ödenebilecektir.

Madde 9

Ücreti ödemesi gereken şahıs, uçuş gerçekleştirildiği zaman uçağı işleten kimse olacaktır.

Madde 10

Eğer uçağı işleten kimsenin kimliği bilinmiyorsa; uçağın sahibi, işleten kimseyi ispatlamadığı sürece, uçağı işleten olarak kabul edilecektir.

Madde 11

Vadesi gelmiş miktarı borçlu ödemezse, borcun tahsili amacıyla zorlama tedbirlerine başvurulabilecektir.

Madde 12

1. Vadesi gelmiş miktarın tahsiline ilişkin işlemler, EUROCONTROL tarafından veya EUROCONTROL'un isteği ile bir Âkit Devlet tarafından yürütülecektir.

2. Tahsilat, hukukî veya idarî işlemlerle gerçekleştirilecektir.

3. Her Âkit Devlet, kendi ülkesinin yetkili mahkemelerinde, yargı organlarında ve idarî mercilerde uygulanan usuller hakkında EUROCONTROL'e bilgi verecektir.

Madde 13

Ücretlerin tahsili için dava;

- a) Borçlunun ikamet ettiği veya kayıtlı bir bürosunun bulunduğu;
- b) Borçlunun ne ikamet ettiği ne de kayıtlı bürosunun bulunduğu yer Sözleşme Devletlerinin ülkesinde değil ise, borçlunun işyerinin bulunduğu;
- c) Yukarıda (a) ve (b)'de belirtilen yetki sahalarının bulunmaması halinde; borçlunun mal varlığının bulunduğu;
- d) Yukarıda (a)'dan (c)'ye kadar belirtilen sahalarının bulunmaması halinde, EUROCONTROL'un merkez bürosunun bulunduğu, Âkit Taraf ülkesinde açılır.

Madde 14

EUROCONTROL, bu anlaşmaya taraf olmayan devletlerin yetkili mahkemeleri, yargı organları ve idarî mercilerinde dava açma yetkisine sahip olacaktır.

Madde 15

Âkit Devletlerden birinde alınan aşağıdaki kararlar, diğer Âkit Devletçe kabul edilecek ve uygulanacaktır.

a) Mahkemenin veya yargı merciiinin nihai kararları,

b) İdarî organların, yargı mercii veya mahkeme tarafından gözden geçirilmeye tabi olan; fakat, mahkeme veya yargı merciiinin nihai karar ile temyizden menetmiş olması veya temyiz geri alınmış bulunması nedeniyle veya temyiz başvurusu için sürenin bitmiş olması dolayısıyla kesinleşmiş idarî kararları.

Madde 16

Madde 15'de belirtilen kararlar aşağıdaki durumlarda kabul edilmeyecek veya uygulanmayacaktır.

a) Eğer devletin mahkemesi veya idarî mercii madde 13'e göre yetkili değilse,

b) Eğer karar, belirtilen devletin genel politikası ile kesinlikle uygunluk göstermiyorsa,

c) Eğer, borçlu, kendini savunmak veya temyiz mahkemesine müracaat etmek için uygulamayı yapan kurumun veya idarî merciiin karar bildirisini yeterli zamanda alamazsa;

d) Eğer benzeri yol harçları ile ilgili uygulama daha önce den yürürlüğe konmuşsa veya belirtilen devletin mahkemesinde, yargı organında veya idarî merciiinde henüz karara bağlanmamış ise,

e) Eğer karar, belirtilen devletin yol harcı üzerine verdiği benzeri karara uymuyorsa,

f) Eğer menşei devletin mahkemesi, yargı mercii veya selâhiyetli makamı karara varmak için, hakiki şahsın yasal ehliyeti veya statusunu veya evlilik ilişkilerinden doğan mulkiyet haklarını veya vasiyetini veya vekâletini; kabulü tanınmanın istendiği devletin uluslararası hususî kanunu ile çelişkili bir şekilde ön soruşturmaya karar vermiş ise; (Bu ülkenin hususî uluslararası kurallarının uygulanması ile aynı sonucun elde edilebilmesi durumu hariç)

Madde 17

Madde 15'de belirlenen kararlar, eğer menşei devlette uygulanabilir durumda ise, belirtilen devletin kanunları uygun bir şekilde tatbik edilecektir. İlgili devletin mahkemesi, yargı organı veya idarî mercii tarafından talep edildiği zaman eğer gerekli ise bir yaptırım emri çıkarılacaktır.

Madde 18

1. Talep bildirisine şunlar eklenecektir :

a) Kararın onaylı bir kopyası,

b) Mahkeme veya yargı merciiinin kararının gıyabında olması durumunda, borçluya tebliğ edilen işlemleri yapan kurumun, usulüne uygun olarak tebligat yaptığını belirten belgelerin aslı veya onaylı kopyası,

c) İdarî kararlar halinde Madde 15'in gerektirdiği hususların yerine getirildiğini belirten belge.

d) Menşei devlette uygulanabilirliğini ve borçlunun karar bildirisini zamanında aldığı belirten belge.

3504

30 . 11 . 1988

2. Eğer belirtilen devletlerin mahkemeleri, yargı mercuları veya idari yetkililerinin ihtiyaç duyması halinde, belgelerin usulüne uygun onaylanmış tercumeleri, bu makamlara sağlanacaktır. Bu sözü geçen belgelerin onaylanması veya benzer bir işleme ihtiyaç yoktur.

Madde 19

1. Talep sadece madde 16'nın dördüncü bendindeki sebeplerin biri dolayısıyla reddedilebilir. Kararın esasları hiçbir şekilde muhatap devlette tekrar gözden geçirilmeyecektir.

2. Kararın alınması ve uygulanması için yapılacak işlemler, bu anlaşma aksini gerektirmiyorsa, muhatap devletin kanunlarına göre yürütülecektir.

Madde 20

EUROCONTORL tarafından toplanan meblâğ, Âkit Devletlere, Genişletilmiş Komisyonun kararına uygun olarak ödenecektir.

Madde 21

Tazminatın bir Âkit Devlet tarafından tahsil edilmesi durumunda, toplanan meblâğ madde 20'ye göre işleme tabi tutularak EUROCONTROL'a gecikmesiz ödenecektir. İlgili devlet tarafından konan tazminatla ilgili masrafları EUROCONTROL ödeyecektir.

Madde 22

Yol ücretlerinin tesbit ve kanunen tahsil edilmesinde Âkit Devletlerin yetkili kimseleri EUROCONTROL ile beraber çalışacaktır.

Madde 23

Eğer Genişletilmiş Komite, masrafın tazmininden tam ittifakla feragat etmeye karar vermişse, Âkit Devletler uygun buldukları herhangi bir eylemi yapabilirler. Böyle bir durumda, bu sözleşmenin tazminatla ve kararların kabulü ve uygulanması ile ilgili hükümleri uygulanmayacaktır.

Madde 24

Olağanüstü hal veya savaş durumlarında, işbu anlaşmanın şartları, bu şartların hukum surduğu Âkit Devletin hareket serbestisini etkilemeyecektir.

Madde 25

1. Bu anlaşma veya eklerin uygulanması veya açıklanmasıyla ilgili olarak Âkit Devletler arasında veya Genişletilmiş Komisyon tarafından temsil edilen EUROCONTROL ile Âkit Devletler arasında herhangi bir ihtilâf vuku bulursa ve bu ihtilâfı doğrudan görüşme ile veya diğer yöntemlerle çözmek mümkün olmazsa, tarafların talepleri üzerine konu hakeme havale edilecektir.

2. Bu sebeple, tarafların herbiri hakem tayin edecek ve hakemler üçüncü bir hakemin atanmasına karar vereceklerdir.

3. Hakem mahkemesi kendi usullerini kendisi belirleyecektir.

3504

30 . 11 . 1988

4. Herbir taraf, mahkemedeki işlemlerde kendi temsiline ve hakeme ait masrafları karşılayacaktır. Üçüncü hakeme ilişkin masraflar ve diğer meblâğlar, itiraz eden taraflar tarafından eşit bir şekilde karşılanacaktır. Hakem mahkemesi uygun bulduğu takdirde meblâğların bölüş-türülmesinde farklı bir belirleme yapabilir.

5. Hakem mahkemesi kararı anlaşmazlığa düşen tarafları bağlayacaktır.

Madde 26

Bu anlaşma 8 Eylül 1970 tarihli Yol ücretlerinin Toplanması ile İlgili Çok Taraflı Anlaşmanın yerine geçecektir.

Bu hüküm EUROCONTROL ile EUROCONTROL'e üye olmayan bir ülke arasında, işbu Anlaşmanın birinci maddesinde belirtilen Uçuş Malûmat Bölgelerinde Yol ücreti toplanmasıyla ilgili olarak yapılan herhangi bir anlaşmayı etkilemeksizin, anılan Devlet işbu Anlaşmaya taraf oluncaya kadar yürürlükte kalacaktır.

Madde 27

1. Bu anlaşma, yürürlüğe girme tarihinden önce EUROCONTROL yol ücretleri toplama sistemine iştirak eden devletlere veya Daimi Komisyonun oybirliği ile verdiği kararla imza hakkına sahip olan devletlere, imzaya açık bulundurulacaktır.

2. Bu anlaşma, onaya bağlı olacaktır. Onay belgeleri Belçika Krallığı Hükûmetinde saklı tutulacaktır. 12 Şubat 1981'de Brüksel'de imzaya açılan, 13 Aralık 1960 tarihli hava Seyrüseferinin Emniyeti için işbirliğine Dair Uluslararası EUROCONTROL Sözleşmesini değiştiren Protokolünün onaylanması -bundan böyle "Protokol" olarak adlandırılacaktır- bu anlaşmanın da onayını teşkil eder.

3. Bu anlaşma; EUROCONTROL, EUROCONTROL'e üye Devletler ve onay belgelerini bu tarihten önce tevdi etmiş bulunan devletler bakımından, Protokol'ün yürürlüğe girdiği tarihte yürürlüğe girecektir.

4. Bu anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten sonra herhangi bir devletin onay belgesini tevdi etmesi durumunda, bu anlaşma, bu devlet için onay belgesinin tevdi tarihini takibeden ikinci ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

5. EUROCONTROL, bu sözleşmeye imzasıyla üye olacaktır.

6. Belçika Krallığı Hükûmeti, bu anlaşmanın bir ülke tarafından imzalanmasından, herhangi bir onay belgesinin tevdi edilmesinden ve işbu anlaşmanın yürürlüğe girişinden, bu anlaşmayı imzalayan diğer Âkit devletlerin hükümetlerine malûmat verecektir.

Madde 28

1. Bütün devletler bu anlaşmaya katılabilir. Madde 27.2'de belirtilen değiştirilmiş Sözleşmeye katılan Avrupa Devletleri haricindeki devletler sadece genişletilmiş komisyonun oybirliği ile vermiş olduğu onay ile bu sözleşmeye katılabilirler.

2. Onay belgeleri, diğer Âkit Devletlere bu hususu bildirecek olan Belçika Krallığı Hükûmetince muhafaza edilecektir.

3. Katılma, onay belgesinin tevdi edilmesini takibeden ikinci ayın ilk gününden itibaren geçerli olacaktır.

3504

30 . 11 . 1988

Madde 29

1. Üye devletler, sözkonusu değiştirilmiş Sözleşme yürürlükte kaldığı sürece bu anlaşmaya bağlı olacaktır.

2. Değiştirilmiş Sözleşmeye üye olmayan Devletler, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girme tarihinden sonra 5 yıllık zaman zarfında veya değiştirilmiş sözleşmenin bitimine kadar -hangisi daha önce olursa- bu anlaşma ile bağlı kalacaktır. Bu 5 yıllık süre, bir üyenin anlaşmadan ayrılmaya niyetini anlaşma bitim tarihinden en az 2 sene evvel olması kaydı ile, Belçika Krallığı Hükümetine yazılı olarak bildirmesi durumu hariç, otomatikman olarak ilâveten 5 yıl daha uzayacaktır. Belçika Krallığı Hükümeti böyle bildiri yazıyla diğer Âkit Devletler hükümetlerine duyuracaktır.

3. Belçika Krallığı Hükümeti, değiştirilmiş Sözleşmenin Âkit Taraflarından birinin Sözleşmeyi fesh etme niyetini diğer Âkit Devletlere yazılı olarak duyuracaktır.

Madde 30

Belçika Krallığı Hükümeti, bu anlaşmayı Birleşmiş Milletler Anlaşmasının 102 nci maddesine göre Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ve 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan Uluslararası Sicil Havacılık Sözleşmesinin 83 üncü maddesine göre Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konseyine tescilini sağlayacaktır.

Tam yetkili olduklarını gösteren yetki belgelerinin usulüne uygun ve noksansız olduğu anlaşılan, aşağıda imzası bulunan Tüm Selâhiyetli Hükümet Temsilcileri birbirlerinin Şahitliğinde işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

12 Şubat 1981 tarihinde Brüksel'de, aynı eşitlikte geçerli altı metin halinde ve tek asıl nüsha olarak Alman, İngiliz, Fransız, Hollanda, İspanyol ve Portekiz dillerinde hazırlanmış olup, bu kopyalar Belçika Krallığı Hükümeti arşivlerinde saklanacak ve adı geçen Devlet tasdikli kopyaları diğer imzalayan Devletlere gönderecektir. Herhangi bir tutarsızlık durumunda Fransızca dilinde yazılan nüsha asıl kabul edilecektir.

Ek - 1

UÇUŞ MALÛMAT BÖLGELERİ

Âkit Taraflar	Uçuş Malûmat Bölgeleri (U.M.B.)			
Federal Almanya Cumhuriyeti	Hannover	Üst Uçuş Malûmat Bölgesi		
	Ren	" "	" "	" "
	Bremen	" "	" "	" "
	Düsseldorf	" "	" "	" "
	Frankfurt	" "	" "	" "
	Münih	" "	" "	" "
Avusturya Cumhuriyeti	Viyana	" "	" "	" "
(Belçika Krallığı)	Brüksel	" "	" "	" "

UÇUŞ MALÛMAT BÖLGELERİ

Âkit Taraflar	Uçuş Malûmat Bölgesi (U.M.B.)			
Luksemburg Büyük Dukalığı	Bruksel	”	”	”
İspanya	Madrid	”	”	”
	Madrid	”	”	”
	Barcelona	”	”	”
	Barcelona	”	”	”
	Yukarı Kanarya Adaları Üst Uçuş Malûmat Bölgesi			
Fransa Cumhuriyeti	Kanarya Adaları Üst Uçuş Malûmat Bölgesi			
	Fransa Üst Uçuş Malûmat Bölgesi			
	Paris	”	”	”
	Brest	”	”	”
	Bordeaux	”	”	”
	Marsilya	”	”	”
Buyuk Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı	İskoçya	”	”	”
	İskoçya	”	”	”
	Londra	”	”	”
	Londra	”	”	”
İrlanda	Shannon	”	”	”
	Shannon	”	”	”
Hollanda Krallığı	Amsterdam	”	”	”
Portekiz Cumhuriyeti	Lisbon	”	”	”
	Lisbon	”	”	”
	Santa-Maria	”	”	”
İsviçre Konfederasyonu	Cenevre Üst Uçuş Malûmat Bölgesi			
	Cenevre	”	”	”
	Zürih	”	”	”
	Zürih	”	”	”

Ek - 2

Madde 6.1 (b)

1981 yılında Bruksel’de imzaya açılan Protokol ile değiştirilen 13 Aralık 1960 tarihli Hava Seyrüsefer Güvenliği için İşbirliğine Dair Uluslararası EUROCONTROL Sözleşmesinden Alıntılar

Sözleşmenin 7.3 maddesi

“Başka türlü beyan edilmedikçe, madde 6.1 (b) ve 6.4’de belirtilen hallerdeki tedbir ve direktifler komisyondaki oyları gerektirecektir.

3504

30 . 11 . 1988

Çoğunluk tabiri şöyle anlaşılmaktadır.

Bu oylar, aşağıda madde 8'de belirtilen ağırlıklara sahip olacaktır.

— Bu oylar, oy kullanan Âkit Tarafların çoğunluğunu temsil edecektir.

Sözleşmenin 8 nci Maddesi

Madde 8

1. Madde 7'de bahsedilen ağırlık, aşağıdaki tabloya uygun olarak belirlenecektir.

Butun Âkit Tarafların devletlerinin toplam yıllık katkılarının yuzdesi

Âkit tarafın yıllık katkı nisbeti :	Oy sayısı
% 1'den az	1
% 1 ile % 2'den az	2
% 2 ile % 3'den az	3
% 3 ile % 4 1/2'den az	4
% 4 1/2 ile % 6'dan az	5
% 6 ile 7 1/2'den az	6
% 7 1/2 ile % 9'dan az	7
% 9 ile % 11'den az	8
% 11 ile % 13'den az	9
% 13 ile % 18'den az	10
% 15 ile % 18'den az	11
% 18 ile % 21'den az	12
% 21 ile % 24'den az	13
% 24 ile % 27'den az	14
% 27 ile % 30'dan az	15
% 30	16

2. Oy sayısı başlangıç olarak, 1981'de Brüksel'de imzaya açılan Protokol'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yukarıdaki tablodan istifade ile ve Âkit Tarafların Teşkilâtın Butçesine yapacakları yıllık katkının tesbitinde kullanılan Ajans statüsününün 19 uncu maddesindeki kurala uygun olarak tesbit edilecektir.

3. Bir devletin Teşkilâta katılması halinde, Âkit Tarafların oyları aynı usulde yeniden tesbit edilecektir.

4. Sayıları yukarıdaki esaslar dahilinde her sene yeniden hesaplanacaktır.

Sözleşmenin 19 uncu maddesi (Ajans Statüsü)

Madde 19

1. Aşağıdaki paragraf 2'deki hususlar saklı kalmak kaydıyla Âkit Tarafların her mali yıl başında yapması gereken yıllık katkı miktarı şu formülle hesaplanacaktır :

a) Âkit Tarafın, aşağıdaki paragraf-3'de belirtilen tarzda hesaplanan GSMH sının (Gayrisafi Milli Hâsıla) değerinin % 30'luk bir oranı başlangıç olarak hesaplanacaktır.

b) Âkit Tarafın yol kolaylığı maliyet esaslı değerine -aşağıda paragraf 4'de belirlenmektedir- nisbetle % 70'lık bir katkı daha hesaplanacaktır.

2. Herhangi bir mali yıl içinde, üye tarafların hiçbirinden, bütün tarafların katkılarının toplamının % 30'undan fazla bir katkı yapması istenmeyecektir. Şayet yukarıdaki paragraf-1'de belirtilen şekilde hesaplanan katkı miktarı bir taraf için % 30'u aşarsa, % 30'u aşan kısım, bahsedilen paragrafta belirtilen kurallar çerçevesinde, diğer Taraflar arasında paylaşılacaktır.

3. Hesaplarda kullanılacak olan GSMH değeri, OECD'nin derlediği istatistiklerden, - bu mevcut değil ise, Komisyonun aldığı bir karar ile belirlenen ve aynı derecede garantili sonuçlar veren diğer bir kuruluşun- bu istatistiklerin mevcut olduğu son 3 seneki değerlerin aritmetik ortalamasını almak suretiyle elde edilecektir. GSMH'nın değeri, Avrupa Hesap Birimleri cinsinden ifade edilen faktör maliyetleri ve güncel fiyatlar üzerinden hesaplanan değer olacaktır.

4. Hesaplamalarda kullanılacak olan yol kolaylığı maliyet esası, alâkalı mali yıldan iki evvelki yıla nisbetle tesbit edilen maliyet esası olacaktır.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
17	25	132
18	31	99
	32	181:183,203,261:265

I - Gerekçeli 133 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 32 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/513